

KYLLIKIRJUTTA

N:o 1/1982

**Ansiokkaita elämäkertateoksia.
Järeitä sotakirjoja sotajännityksen mestareilta.**

TAUNO KUOSA

A.O. PAJARI

VIIDEN SODAN SOTURI

Kenraalimajuri Aaro Olavi Pajarin kiinnostava muotokuva. Sotahistorioitsijan asiantuntemuksella kirjoitettu kirja värikkään rintamakomentajan työstä ja taistelusta. Ovh. sid. 94 mk

WSOY

Suomalaisen panssari-
torjuntajoukkueen kuo-
lemanryöppy Kannak-
sella. Asiantuntevaa
sotakuvausta. Ovh.
sid. 69 mk

Taisto Huuskonen

WSOY

Teräsmyrsky

MARTTI SINERMA

ADOLF EHRNROOTH

sodan ja rauhan näyttämöllä

Jalkaväenkenraali Adolf Ehrnrooth ihmisenä, sotilana ja komentajana. Laaja elämäkerta, jossa olennaisen panoksen muodostavat Ehrnroothin suorasukaiset mielipiteet mm. sodistamme ja turvallisuuspolitiikastamme. Ovh. sid. 110 mk

WSOY

Kovimman luokan sissisotaa Syvärillä jatkosodan viimeisenä kesänä. Suomalaisen sotajännityksen mestarin uusin kirja. Ovh. sid. 73 mk

Reino
Lehväslaiho

WSOY

Aurus tulessa

Säästöpankin varmat lainat.

18-34-vuotiaille
ensiasuntoon

80%

ASP-Asuntosäästö-
palkkiotili

Myös yli 35-vuotiaille
ensiasuntoon

75%

Säästöpankin
Tasaerätili

Kaikille
kaikkeen tarpeelliseen

50%

Säästöpankin
Tasaerätili

 SÄÄSTÖPANKKI

Turvallisempi huomina

Teollisuusvakuutus on erikoistunut suurten ja keskisuurten yritysten vahinkovakuutuksiin. Erikoistuminen näkyy omissa ehdoissa ja maksuissa, tehokkaassa vahingontorjunnassa ja suojele- tekniikassa sekä muissa riskien hallintapalveluissa. Tämä antaa yritykselle hyvän vakuutusturvan - turvallisemman huomina.

TEOLLISUUSVAKUUTUS

Vattuniemenkuja 8, PL 12, 00211 Hki 21, puh. 90-69 611

Tästä eteenpäin Veitsiluoto Oy

Veitsiluoto Osakeyhtiön nimi on nyt lyhyesti
Veitsiluoto Oy.

Nimen muuttuessa toimintalinjamme pysyy:
Veitsiluoto Oy arvostaa
pysyviä asiakassuhteita, tähtää tuotteiden
korkeaan laatuun ja luottaa
henkilöstönsä työhön.

VEITSILUOTO OY

SISÄLTÖ

Kadettien turvallisuuspoliittinen valmuis	3
Tämän päivän kadetti	4
Kadetit ja turvallisuuspolitiikka	8
Huoltopäällikön haastattelu	16
Onko johdettava autorotaarisesti rauhan aikana?	20
Uusi ylipäällikkö	26
Ylipäällikkyydestä	27
Kadettipiirien muistettava myös kansalais- ja työväenopistot	29
Kenraali Pattonin ajatuksia	31
Suomen Joutsenen matkassa	32
Kymmenen kysymystä	36
Kadettikunta	38
Kurssien kuulumisia	43
Kirjallisuutta	46
Itse asiasta	48
In memoriam	III kansi

Kansikuva:

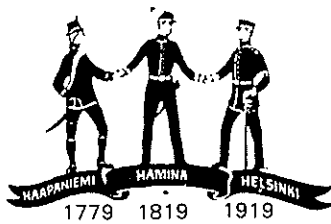
Uusi ylipäällikkö tarkastamassa
kunniamaksettua. SA-kuva

ALUMIINITUUBIT VALMISTAA printal oy

Markkinointi: Elimäenkatu 20
00510 Helsinki 51. Puh. 90-750909

Vyötti miekan vyötärölle
Kupeellensa kylkiraudan

KYLKIRAUTA

N:o 1/1982

Kadettikunta ry:n järjestölehti n:o 133

Päätoimittaja: Evi Martti Sinerma
Tammahaantie 2 E 43
02720 Espoo 72
puh. 90-590787

Toimitussihteeri VTM Erkki
Paukkunen,
puh. 90-625801

Toimituksen osoite:
Punavuorenk. 14 B 32, 00150 Hki 15

Päätoimittajan neuvotteluryhmä:

Jaakko Isotalo
Hannu Karpo
Matti Kohva
Eero Sauri
Seppo Sarlund
Hannu Sinerma
Tauno Äijälä

Toimitusneuvosto

Per Heinrichs pj.
Timo Apajakari
Matti Kausto
Jyri Paulaharju
Martti Sinerma

Ilmoitushankinta

Lars Böök
Hämeentie 62 C 32
00500 Helsinki 50
puh. 90-736978, 714055

Taloudenhoito

Irja Wonkka, Kadetti-
kunnan toimisto

Osoitteen muutokset: Kadettikunta ry/
rouva Marjukka Lehtinen, Punavuorenk. 14 B 32, 00150 Hki 15, puh. Hki 665 739

Tilaushinta ..... 20 mk/v
Irtonumerot ..... 5 mk
Aikakauslehtien liiton jäsen

ISSN 0454-7357

Loimaan Kirjapaino - Loimaa 1982

KADETTIEN TURVALLISUUS- POLIITTINEN VALMIUS

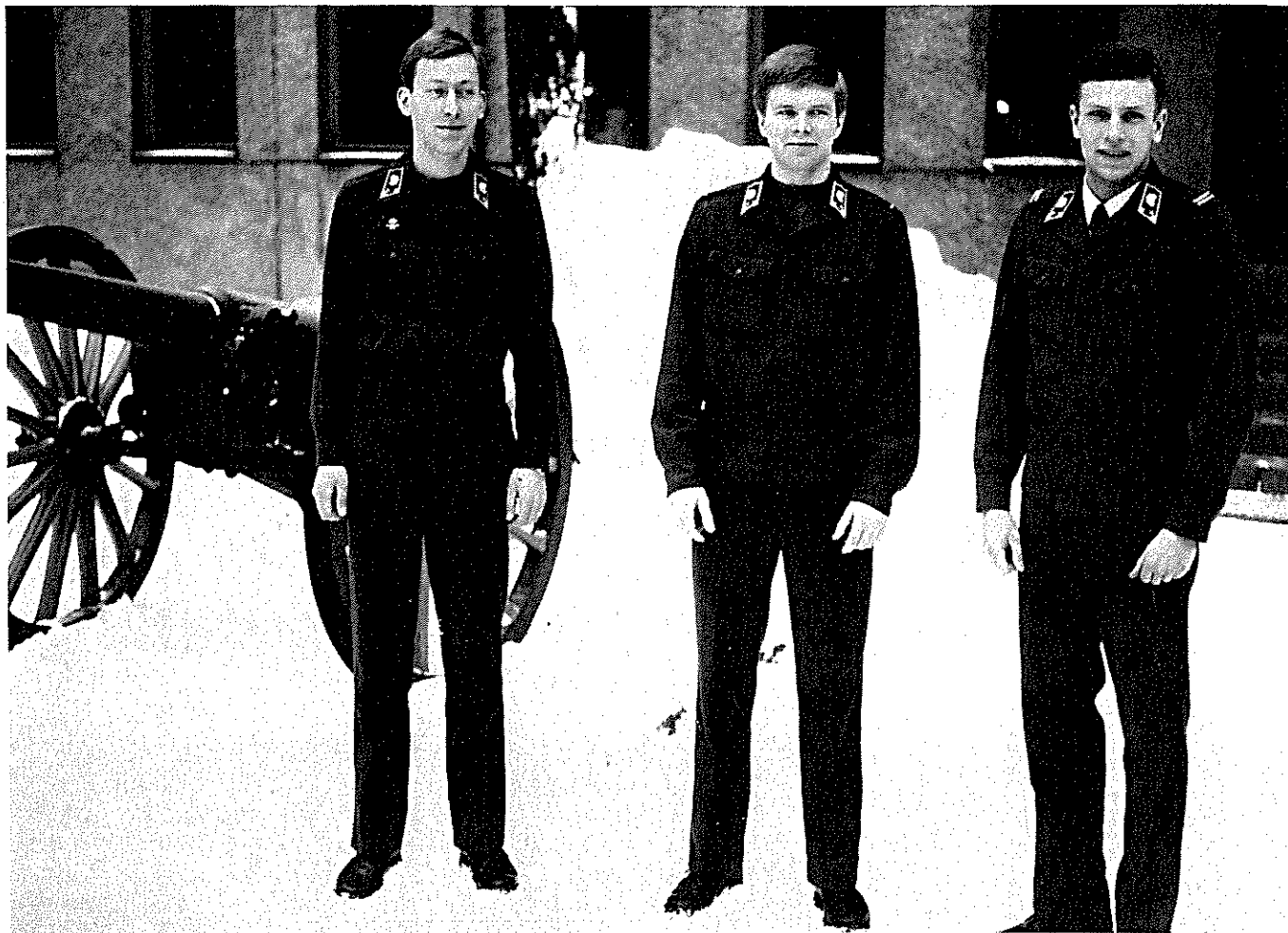
Kadettikoulussa annettavan turvallisuuspolitiikan opetuksen päämäärä on täydentää turvallisuuspolitiikkaamme koskevaa perustietoutta. Samalla pyritään hahmottamaan laaja yleiskuva kansainvälisten tekijöiden vaikutuksesta maamme turvallisuuspolitiikkaan. Siihen läheisesti liittyvää tietoa sisältyy myös valtio-opin, poliittisen historian, sotahistorian, sotatekniikan sekä muidenkin aineiden opetukseen. Aihetta käsitellään lisäksi kuukausittain pidettävissä esitelmissä, joissa eri alojen asiantuntijat koskettelevat ajankohtaisia kansallisia ja kansainvälisiä tapahtumia ja kehitysnäkymiä. Painopiste on luonnollisesti sellaisissa tapahtumissa ja niillä alueilla, joilla arvellaan olevan maamme kannalta merkitystä.

Kolmen opintovuoden aikana pitäisi tulevalle upseerille tällä tavoin muodostua perustietous, jonka pohjalta itsensä kehittämisen upseerina voi tapahtua ja joka luo perusvalmiuden myöhemmin tapahtuvaa varusmiehen ja reserviläisen opettamista varten.

Täysin oppineita näissä varsin laajoissa ja monitahoisissa kysymyksissä tuskin koskaan olemme. Jatkuva ja pitkäaikainen asioiden seuraaminen lisää kuitenkin mahdollisuuksia ajankohtaisten tapahtumien ja niiden syiden ymmärtämiseksi.

Nuoren upseerin on työmotivaationsa kannalta erittäin tärkeää ymmärtää maamme turvallisuuspoliittinen asema sekä maahamme kohdistuvat kansainväliset velvoitteet. Vankka perustietous antaa kouluttajille valmiuden varusmiesten kasvatamiseen maanpuolustustahtoisiksi isänmaansa palvelijoiksi.

SAMI SIHVO

Teksti: ERKKI PAUKKUNEN
Kuvat: Kad HEIKKI SALONEN

TÄMÄN PÄIVÄN KADETTI

Tämän päivän kadetti suhtautuu opiskeluun vakavasti ja käyttää siihen myös vapaa-aikaansa. Hän on menestynyt hyvin koulussa ja läpäissyt tiukat pääsykokeet Kadettikouluun päästäkseen. Upseerin uralle pyritään vakaan harkinnan jälkeen ja vain parhaat pääsevät. Opintovaatimukset ovat lisääntyneet ja siksi kurssin pituus on kasvanut kolmeksi vuodeksi. Näin tulevat upseerit ovat entistä paremmin koulutettuja.

Tämän päivän kadetti on tehnyt uravalintansa varhain ja määrätietoisesti pyrkinyt Kadettikouluun. Tietonsa upseerin urasta hän on yleensä saanut jo kouluaikana joltakin puolustusvoimien palveluksessa olevalta, ja varusmiesajasta on vain vahvistanut päätöstä. — Tiedot Kadettikoulusta pitäisi saada koulusta, mutta esimerkiksi minun kohdallani ammatinvalinnan ohjaaja piti päätöstäni upseerin urasta hyvänä huulena, toteaa kolmannen vuosikurssin kadetti Tatu Juurtti. Hänelle upseerin ura oli selvä jo 15 vuotiaasta lähtien.

— Naapurissa asuva upseeri ehdotti minulle tätä ammattia ja päätin katsoa varusmieskauden, miltä homma vaikuttaa. Tuona aikana päätös vain vahvistui. Tähän oli varmasti yhtenä syynä erinomaiset esimiehet Vekaranjärvellä.

Kari Rannikko toiselta vuosikurssilta ja Sami Aarnio ensimmäiseltä ovat "perineet" isän ammatin.

— Ylioppilaaksi tulon jälkeen pyrin kyllä oikeustieteelliseen tiedekuntaan, mutta koulun jälkeen oli puhti pois ja niin päätös Kadettikouluun pyrkimisestä vahvistui. Tätä ammattia olen kyllä ajatellut jo hyvin nuoresta. Valintaani en ole katunut, huomauttaa Kari Rannikko.

Kaikki ovat yksimielisiä siitä, että tietoa upseerin urasta on vaikea saada ilman suurta omatoimisuutta. RUK:ssa tietoa saa, mutta sitä pitäisi saada myös aikaisemmin.

Koulukavereiden suhtautuminen on myös usein hämmästyttävää. Kadettikoulua ei pidetä "hienona", ja siksi sen valintoja hieman oudoksutaan. Tässäkin ilmeisesti vaikuttaa tietämättömyys.

TATU JUURTTI
III VUOSIKURSSI

KARI RANNIKKO
II VUOSIKURSSI

KURSSIMUOTOISUUS ON HYVÄ ASIA

Eri pituisesta opiskeluaajasta huolimatta kaikki kolme kadettia ovat tyytyväisiä opiskelun kurssimaisuuteen. Uudet ystävät ja matkustelu eri puolilla maata avartavat nuoren miehen käsityksiä.

— Näin ensimmäisenä vuotena meillä on oikeastaan pelkkää teoriaopetusta, ja kyllä 8 tuntia luentoja päivässä on aika rankka annos, huomauttaa Sami Aarnio.

Kolmannella vuosikurssilla kadetit pääsevät soveltamaan oppejaan käytäntöön jo varsin paljon.

— Käytännön harjoittelu on tietysti mielenkiintoista ja hyvin opettavaa, sanoo Tatu Juurtti. Sitä pitäisi olla vain enemmän ihan alusta lähtien.

Eri aineita on myös varsin paljon. Joissakin aineissa on vain muutama luentotunti ja koulutyö. Aineiden määrä tuntuu joskus liian suurelta. Suurempi keskittäminen tuntuisi mielekkäämmältä. Käytännön harjoittelua häiritsee myös se, että harjoitusjoukkona ovat kadetit.

— Kadetti tietysti auttaa ystäväänsä ja tekee oikein huonollakin käskyllä. Niinpä harjoituksista tulee helposti ns. "kadettiystävällisiä" harjoituksia. Kadeteille on vaikea olla riittävän tiukka.

— Vasta varusmiesten kanssa oppii kunnolla täsmällisen käskyn merkityksen, toteaa Tatu Juurtti.

— Jos varusmiehille jättää jonkun asian käskemättä se jää myös tekemättä. Omaaloitteisuutta ei juuri esiinny.

Kokelasaika on auttamatta liian lyhyt käytännön harjoitteluun.

— Va-palveluksesta on valtavasti hyötyä, sanoo Sami Aarnio. Itse olin

kahdeksan kuukautta vänrikkinä ja sen ajan hyöty näkyy päivittäin.

TURVALLISUUSPOLITIIKAN OPETUS JATKUVAKSI

Viime syksynä alkaneelle kurssille on turvallisuuspolitiikan tunteja lisätty kolmestakymmenestä neljääkymmeneen. Kaikki pitävät lisäystä hyvänä ja tarpeellisena, mutta toivovat samalla turvallisuuspolitiikan opetusta jatkuvaksi, koko kouluaajan kestäväksi. Nyt aine käydään läpi ensimmäisenä vuotena ja sen jälkeen kaikki jää kadettien oman aktiivisuuden varaan.

Kun joukko-osastossa nuorena luutnanttina joutuu asioita opettamaan varusmiehille olisi jatkuvuus tässä opetuksessa erittäin tarpeellista. Upseereita pidetään asiantuntijoina turvallisuuspolitiikkaan liittyvissä kysymyksissä ja sen tähden heillä pitäisi olla mahdollisimman hyvä keskustelunvalmius näissä asioissa.

Varusmiehille annettavaan turvallisuuspolitiikan opetukseen kadetit suhtautuivat varsin epäillen omiin kokemuksiinsa nojautuen.

— Kun elokuvateatteriin kootaan pari kolmesataa jääkärä, teatteri pimennetään ja kankaalle heitetään yksi diakuva, en usko kovin hyvin oppimistuloksiin, sanoo Tatu Juurtti.

— Suurin osa miehistä nukkuu ja heillä pysyvistäkin eivät kaikki seuraa opetusta. Kuitenkin kyseessä on tärkeä asia. Koulussa tämän alan tietoutta ei juuri saa ja kuitenkin kyse on perustiedoista, jotka jokaisen kansalaisen tulisi hallita.

— Lisäksi varusmiespaketissa on lii-

SAMI AARNIO
I VUOSIKURSSI

Tulevaisuus vetää joskus vakavaksi

kaa yksityiskohtaista tietoa, joka ei mene perille, lisää Kari Rannikko.

Kadettien oma turvallisuuspoliittinen tietous sitä vastoin tuntui menneen perille. Heidän keskusteluvalmiutensa yllätti. He olivat hyvin perillä ajankohtaisista maailman tapahtumista ja tunsivat Suomen turvallisuuspoliittisen perustietouden. Pohjolan ydinaseettomasta vyöhykkeestä ja rauhanmarsseista käydyt keskustelut olivat myös tuttuja asioita. Kaikesta kävi ilmi, että kadetit pitävät turvallisuuspolitiikan opiskelua tärkeänä ja käyttävät myös omaa aikaansa asioiden seuraamiseen.

— Mahdollisuuksia asioiden seuraamiseen kyllä Kadettikoulussa on, mutta tietysti kaikki riippuu viime kädessä jokaisen omasta harrastuksesta. Sen tähden opetuksen jatkuvuus olisi tärkeä, jotta kaikki saataisiin pidettyä mukana.

HALU KENTÄLLE

Kaikki odottavat malttamattomina pääsyä kentälle kouluttajiksi. Toisaalta tuntuu hieman pelottavalta joutua suoraan varusmiesten kouluttajaksi. Haaste on suuri, mutta tyydytys onnistuneesta työstä on sitäkin suurempi.

— Sitä vartenhan täällä opiskellaan, huomauttavat kadetit.

Kouluttajan tehtävä tuntuu kadetista tavoiteltavalta ja antoisalta. Se on työtä ihmisten parissa ja työtä koko kansan hyväksi. Esikuntatehtävät kauhistuttavat kadettia.

— Toivottavasti kenttäkouluttajan ura on kohdallani mahdollisimman pitkä, on jokaisen harras toivomus.

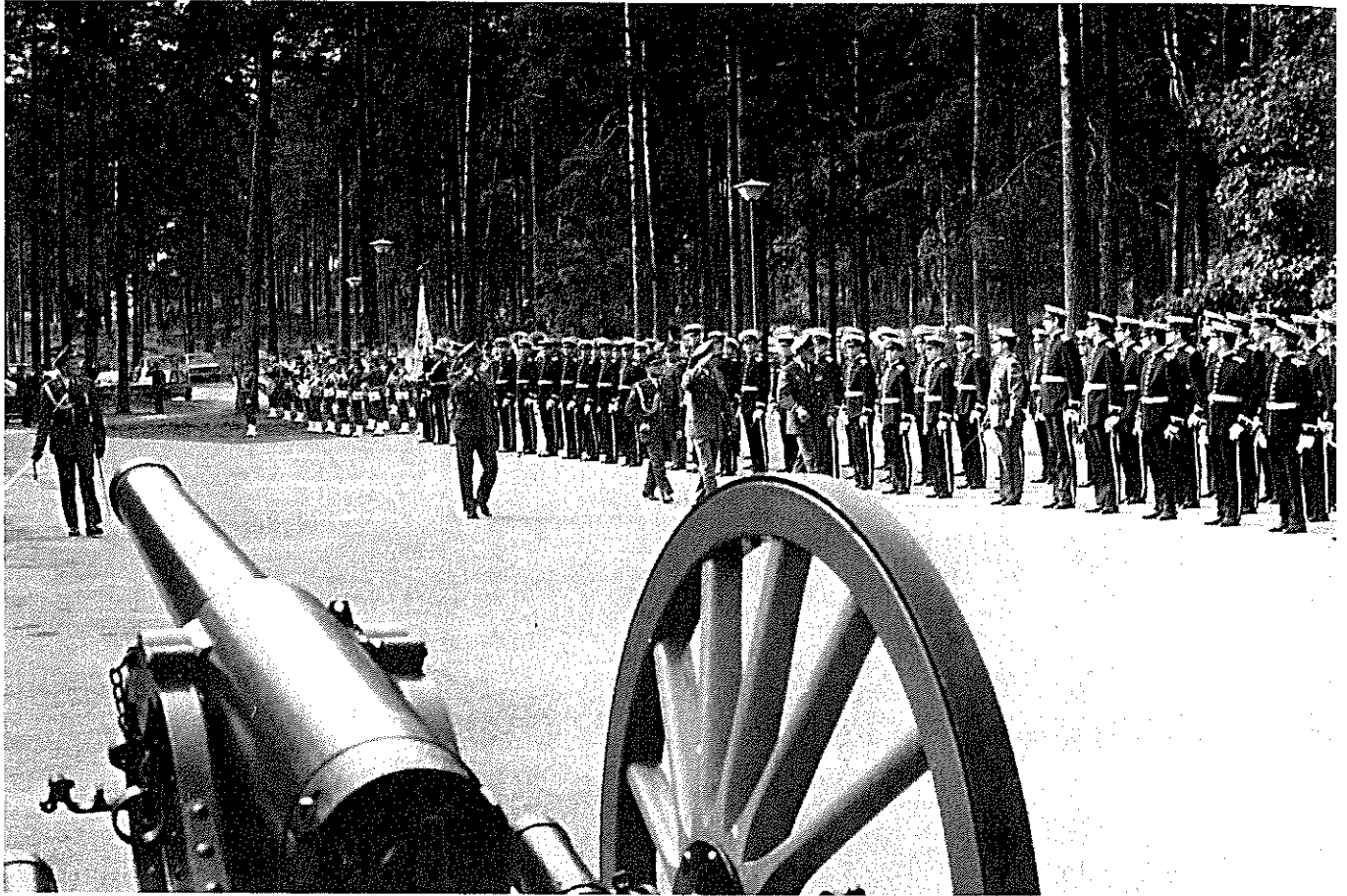
KADETTI NUMEROINA

Tiedot ovat 65. ja 66. kurssin 142 kadetista.

Kotipaikka		1. Johtavassa asemassa olevat	47
Uudenmaan lääni	28	2. Pienyrittäjät	
Hämeen lääni	24	Työnjohtajat	59
Kymen lääni	18	Ylemmät toimihenkilöt	
Turun ja Porin l	23	3. Ammattityöntekijät	
Keski-Suomen l	10	Alempi toimihenkilöstö	27
Mikkelin, Kuopion ja Pohjois-Karjalan l yht.	16	4. Apu- ja sekatyöntekijät	9
Vaasan lääni	9	Isä puolustusvoimien palveluksessa 23:lla	
Oulun ja Lapin l	14	Päästötodistuksen keskiarvo lukuaineissa	
Maaseudulta	60	alle 7.8.	45
Kaupungeista	82	7.8.—8.2.	54
Sosiaaliluokka isän ammatin mukaan		yli 8.2.	43
		Va-palveluksessa oli ollut 75	

KADETIT JA TURVALLISUUS- POLITIikka

Tässä numerossa esitellään Kadettikou-
lussa annettavaa turvallisuuspolitiikan ope-
tusta, jonka osuus on viime vuosina lisään-
tynyt. Kolmen vuoden aikana pyritään tule-
ville upseereille antamaan perustietous
alalta. Seuraavilla sivuilla kadetit itse esitte-
levät tätä opetusta.

KADETTIKOULUSSA LUODAAN POHJA

Turvallisuuspolitiikan opetuksen päämääränä Kadettikoulussa on täydentää turvallisuuspolitiikkamme päämääriä ja keinoja koskevaa perustietoutta sekä antaa riittävän laaja yleiskuva kansainvälispoliittisten tekijöiden vaikutuksesta maamme turvallisuuspolitiikkaan. Lisäksi Kadettikoulussa selvitetään sotilasmaantieteelliset perusteet ja maamme maantieteellisten tekijäin vaikutus sota-toimiin.

Turvallisuuspolitiikkaa opetetaan Kadettikoulussa ensimmäisen opintovuoden aikana. Toisella ja kolmannella vuosikurssilla turvallisuuspolitiikka on oman mielenkiinnon ja kuukausiesitelmien varassa. Turvallisuuspolitiikan opetuksen kokonaistuntimäärä on syksyllä 1981 alkaneesta 68. kadettikurssista lähtien 40 tuntia. Aikaisempi opetustuntien määrä oli 30. Opetus jakautuu ensimmäisen vuoden syyskaudelle ja kevätkauden alkuun. Syyskauden opetus toteutetaan pienryhmätyöskentelynä ja oppitunteina. Turvallisuuspolitiikan merkittävyyttä kuvastaa se, että oppituntin pitäjinä toimivat mm koulun johtaja, apulaisjohtaja sekä turvallisuuspolitiikan osa-alojen asiantuntijoita pääesikunnasta.

Oppikirjamateriaalia on oman maamme turvallisuuskysymyksistä suhteellisen runsaasti. Oppikirjoista voidaan mainita mm Urho Kekkosen Tamminiemi, Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnan Suomen turvallisuuspolitiikan käsikirja sekä Parlamentaaristen puolustuskomiteoiden mietinnöt. Lisäksi tutkimme ja seuraamme ulkomaalaisia sotilasaikakauslehtiä sekä päivä- ja aikakauslehtiä.

Eniten tunteja on varattu Suomen turvallisuuspolitiikalle, siihen liittyville tärkeimmille sopimuksille sekä Euroopan ja Suomen turvallisuuspoliittiselle tilanteelle. Tämä onkin luonnollista, sillä suomalaisen upseerin tulee tuntea hyvin Suomen asema kansainvälisessä politi-

kassa sekä tietää, mitä velvoitteita ja oikeuksia kansainväliset sopimukset meille asettavat. Se, että kadetti ja suomalainen upseeri tuntee hyvin Suomen asemaan vaikuttavien sopimusten velvoitteet ja oikeudet, riittää takaamaan hyvän pohjan sille, että hän pystyy myös välittämään näiden sopimuksien sisällön ja merkityksen oikein varusmiehille ja muille kanssaihmisille. Upseerin pyrki- myksenä on saada koulutettavansa ymmärtämään sopimuksien merkitys Suomelle sekä saada koulutettavat tuntemaan kunnioitusta vanhempien sukupolvien aikaansaannoksia kohtaan. Upseerin pitää pystyä lujittamaan koulutettaviansa puolustustahtoa sekä saada heidät tuntemaan Suomi puolustamisen arvoiseksi. Lisäksi pitää koulutettavat saada ymmärtämään, että Suomen koskemattomuus taataan aktiivisella ja rauhantahtoisella puolueettomuuspolitiikalla sekä tehtävänsä tiedostavilla ja ammattitaitoisilla puolustusvoimilla.

Turvallisuuspolitiikan opetus sisältää myös läpileikkauksen maanpuolustuksen osa-alueista aina taloudellisesta maanpuolustuksesta sodan aikaiseen tiedotustoimintaan. Euroopan puolueettomien ja sitoutumattomien maiden (esim. Sveitsi, Itävalta, Ruotsi) turvallisuuspolitiikan pääpiirteistä ja asevoimista meille kadeteille käyvät luennoimassa ko maan oloihin perehtyneet asiantuntijat. Suurvaltojen aseelliset voimavarat ja doktriinit kuuluvat Kadettikoulussa turvallisuuspolitiikan opetuksen mielenkiintoisimpiin kohtiin. Upseerin velvollisuksiinhan kuuluu seurata tarkkaan mitä maailmalla tapahtuu. Naton ja Varsovan liiton kilpavarustelu Euroopassa koskee myös Pohjolaa. Pohjola on osa suurstrategiaa ja Suomi osa Pohjolaa. Pienen maamme turvallisuuspolitiikka on siten osa suuremman kokonaisuuden tasapainotilanteesta. Paljon kiinnostusta herättävä Kiina on saanut myös oman oppituntinsa. Kadettienkin keskuudessa

tunnetaan suurta mielenkiintoa siitä, miten Kiina tulevaisuudessa tulee vaikuttamaan kehityksen kulkuun.

Kevätkauden turvallisuuspolitiikan opetuksessa pääpaino on kadettien ryhmätöissä. Pohdiskelemme työryhmissä turvallisuuspolitiikan opetusta varusmieskoulutuksessa sekä luomme katsauksia ajankohdan tärkeisiin turvallisuuspoliittisiin tapahtumiin. Keskuudestamme on valittu työryhmiä, joille on annettu tehtäväksi valmistella alustukset kiinnostavimmista, ajankohtaisista turvallisuuspolitiikkaan liittyvistä aiheista. Näitä ovat mm "Puolustusvoimiemme kehittäminen 1980-luvulla parlamentaaristen puolustuskomiteoiden suositusten valossa" ja "Suurvaltasuhteiden kehitys vuonna 1981" sekä "Aseistuksen rajoittamisneuvottelut ja niissä saavutetut tulokset 1981". Alustuksen jälkeen on vapaan keskustelun ja kommenttien vuoro. Tällainen opetusmenetelmä pakottaa seuraamaan tapahtumia pidemmällä aikavälillä, tekemään muistiinpanoja ja kokoamaan asiantietoa omakohtaisesti.

Kadettikoulussa opiskelu kunkin aiheen osalta huipentuu koulutyöhön, joka turvallisuuspolitiikan kohdalla on kaksituntinen ajoittuen ensimmäisen vuosikurssin kevääseen. Siinä tentitään keskeinen lähdekirjallisuus ja oppitunneilla esille tulleet asiat. On luonnollista, että tuolloin on vasta syntynyt kokonaiskuva opiskelun tehosta ja omaksutusta tietomäärästä. Tämän hetken tuntumana me nuorimman kurssin kadetit voimme todeta, että turvallisuuspolitiikan opetussuunnitelma kokonaisuudessaan täyttää kadetin näkökulmasta katsoen sille asetetut vaatimukset ja tavoitteet. Nykyinen Kadettikoulun opetus antaa tulevalle upseerille riittävän lähtökohdan ja hyvän perustietouden turvallisuuspolitiikasta tulevia kouluttajan ja kasvattajan tehtäviä varten.

Ryhmä 68. kadettikurssilta

KADETTIEN VALMIUS KESKUSTELLA TURVALLISUUSPOLITIIKASTA

Turvallisuuspolitiikan opetusjakson kestäessä tehtiin 68. kadettikurssilla kysely, jolla pyrittiin selvittämään kadettien valmiutta keskustella turvallisuuspolitiikasta. Kadeteista kolme neljänestä piti turvallisuuspolitiikan tietojaan tässä vaiheessa tyydyttävänä, 20 % hyvänä ja vain 5 % huonoina – erittäin hyvinä saati erittäin huonoina tietojaan ei pitänyt kukaan. Verrattaessa tietojen määrää ”ystäviin”-henkilöihin, jotka ovat suunnilleen samaa ikäluokkaa – arveli kolme neljänestä tietävänsä enemmän, 5 % paljon enemmän ja loput yhtä paljon. Edelliset vastaukset olivat yllättävät vain yksimielisyytensä puolesta.

Seuraavissa kahdessa kysymyksessä tiedusteltiin kadettien halukkuutta keskustella turvallisuuspolitiikasta ja toisaalta, kuinka paljon he tosiasiallisesti asiasta keskustelevat. Halukkaita keskusteluun ”kohtalaisesti” on puolet, 40 % mielellään ja vain 10 % ”välttää”, kun taas keskusteluja käydään 50 %:n osalta joskus, 15 % usein ja 35 % harvoin. Siis halukkuutta keskustella on enemmän kuin keskusteluja käydään. Kysyttäessä keskusteluvalmiuden nostamisen keinoja kaivattiin keskustelupii-rejä, pääasioita korostavaa keskitettyä opetusta ja keskusteluharjoituksia. Tiedusteltaessa ulkoisia informaatiolähteitä eriteltiin lehdistö sekä yhdessä radio ja televisio. 41 % seurasi lehdistöä ”kohtalaisesti”, 38 % paljon, 6 % erittäin paljon ja 15 % vähän. Jakauma radion ja television osalta oli suunnilleen sama.

Kahdeksas kysymys tiedusteli olisiko kadettien keskusteluvalmius nostettavissa lisäämällä oppituntien määrää. Vastaukset olivat odotetut, vaikka ovat sidoksissa Kadettikoulun tiukkaan opetustahtiin. 32 % pitää nykyisen opetusmäärän lisäämistä turhana, 45 % haluaa oppitunteja lisää ja 23 % vastusti ehdotusta. Merkittävää on, että lähes puolet haluaa oppitunteja lisää. Opetus on tässä ymmärrettävä ryhmätöinä ja panelimuotoisena asioiden käsittelynä.

Perustietojen lisäksi halutaan eräänlaista Kadettikoulun ”ajankohtaistoimistusta”, koska kadettien tapahtumien seurantaan käytettävissä oleva aika on hyvin rajallinen.

Ehdotukseen, että kadettien arvostelussa turvallisuuspolitiikka olisi painotumpi, suhtauduttiin siten, että 20 % oli neutraaleja, 25 % puolesta ja 55 % vastaan. □

Opetus tähtää mm keskusteluvalmiuteen, ettei jäädä sanattomiksi

PÄIVYSTYS- KRONIKOITA

NÄKEMYKSIÄ TURVALLISUUS- POLITIIKASTA JA SEN OPETUK- SESTA

”Suomen turvallisuuspolitiikan päämääränä on huolehtia kansalaisten turvallisuudesta ja hyvinvoinnista ylläpitämällä maan itsenäisyyttä kaikissa oloissa. Sen ensisijaisena tavoitteena on ehkäistä ennakoita maan joutuminen sotien ja muiden ulkoisten koettelemusten kohteeksi ja täten varmistaa kansalaisten turvallisuus sekä antaa kansalaisille mahdollisuudet kehittää yhteiskuntaansa ja elinehtojaan haluamallaan tavalla.”

Suomen turvallisuuspolitiikassa on etusija ulkopoliitikalla, jota maanpuolustus tukee. Suomen ulkopoliitikka on hoidettu hyvin ja se saa lähes kaikkien kansalaisten tuen — näin ei ole laita maanpuolustuksen kanssa.

Kaikkien tulisi sisäistää Suomessa ajatus, että Suomen puolustusvoimat ovat koko kansan armeija, joka koostuu kaikista yhteiskuntaluokista peräisin olevasta päällystästä, miehistöstä ja työtekijöistä. Maanpuolustus on valtiiovallan vakuutusturva pahojen päivien varalle. Se on kaikkien vastuunsa tuntevien kansalaisten ja kansalaispiirien asia. Näin ei kaikilta osin kuitenkaan ole. Mitä tilanteelle tulisi tehdä? Asia tulisi tehdä tunnetuksi kaikille kansalaisille, niin että he sisäistäisivät Suomen turvallisuuspoliittiset perustotuudet myös maanpuolustuksen alueelta. Turvallisuuspolitiikka tulisi ottaa kouluissa yhdeksi oppiaineeksi, ja opettaa sitä perustellusti ja objektiivisesti. Nykyisin lähes ainoa turvallisuuspoliittinen koulutus, jota Suomessa annetaan on puolustusvoimissa varusmiehille ja sekin on rajallista. Myös naisille tulisi antaa mahdollisuus osallistua aktiivisesti maanpuolustustyöhön ja saada samalla turvallisuuspoliittista koulutusta. Nykyisin naisten tiedot turvallisuuspolitiikasta etenkin maanpuolustuksen alueelta ovat vähäiset. Tämä on puute sillä naisilla on tärkeä rooli nuorison kasvattajina.

Koulutus ja oikea, asiallinen informaatio muuallakin kuin puolustusvoimien piirissä ovat asioita, joihin on nyt kiinnitettävä huomiota. Materiaalisessa valmiudessaamme on heikkouksia, mutta maanpuolustustahto on paljon oleellisempi asia. Kaikkien suomalaisten tulee sisäistää se, että Suomi on hyvä maa asua ja elää ja että tätä maata tulee puolustaa — ja sitä tullaan puolustamaan kaikissa olosuhteissa. □

TURVALLISUUTTA VAI TURVAT- TOMUUTTA?

Lähden liikkeelle oletuksesta, että turvallisuuspolitiikka on yhteinen nimi niille toimintoille, jotka edistävät tai esiintyvät vakauttavasti yksittäisten tai useiden eri valtioiden välisissä turvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä ja niihin tähtäävissä pyrkimyksissä.

Mitä tavallinen kadunihminen ymmärtää turvallisuuspolitiikalla tai turvallisuudella?

Hän ilmeisesti arvostaisi vapautta, itsenäisyyttä ja rauhaa. Vapautta siinä mielessä, että hän saisi itse päättää omasta kohtalostaan. Itsenäisyyttä hän ilmeisesti arvostaisi kansakunnallisella tasolla ja siihen liittyisi vahva kansallisuushenkinen piirre. Rauhan päällimmäisiä kriteerejä olisi ympäristö, jossa voisi elää ilman alituista menehtymisen pelkoa, tuskaa ja ahdistusta.

Usein herää ajatukseen, että tiedostammeko ympäristön, jossa tällä hetkellä elämme. Onko meillä kuvaa nykyisten asejärjestelmien tuho vaikutuksista vai elämmekö pilvilinnoissa joihin uudet asejärjestelmät eivät yllä. On vielä jotenkin ymmärrettävää, että tavallinen kadunkulkija torjuu mielestään ajatuksen, että Eurooppa on muodostumassa aikapommiksi, mutta yhtä ymmärrettävää ei ole se, että näihin asioihin vaikuttavat henkilöt ja näistä päättävät tahot eivät tarpeeksi ponnekaasti tiedosta nykyisen asevarustelun suuntaa. Eurooppaa voidaan osuvasti kuvata aikapommiksi; sen rakentaminen alkoi 1960-luvulla ja itse pommi valmistui 1970-luvulla. Tällä hetkellä asennetaan ”Eurooppa-aikapommiin” syytintä ja mikäli liennytyksen vaikutus ei voimistu lähi vuosina, on seuraava askel pommin aikalaukaisimen säätämistä.

Kehitysnäkymiä voidaan maalata kahdella värillä. Toinen väri edustaa liennytystä ja toinen asevarustelun kiihtymistä äärimmilleen kohti tuhoisaa selkausta. Vaikka maalaisimme tulevan vuosikymmenen liennytyksenkin värillä niin on hyvin todennäköistä, että sotilasiltojen varustus tulee seuraavan 10 vuoden kuluttua edustamaan huomattavasti tehokkaampaa suorituskykyä kuin tänään huolimatta liennytyks- ja aseistariisuntapyrkimyksistä. Tällä hetkellä on

asevarustelussa siirrytty asejärjestelmien määrän kohottamisesta laadun kehittämiseen. Ollaan keskitytty tuho vaikutukseen, kantamaan ja erityisesti osumataarkkuuteen — ja tämä suuntaus jatkuu edelleen.

Toisaalta voidaan tilannetta luonnehtia siinä mielessä valoisaksi, että aseistariisuntaneuvottelut ja yleiset liennytykspyrkimykset ovat saamassa yhä tukevamman jalansijan. Edellämainituilla pyrkimyksillä ei ole pelkästään sotilaspoliittista merkitystä vaan niiden todellinen voima heijastuu mielipide- ja asennetasolla ympäri maailmaa. Voidaan sanoa, että on syntynyt uusi politiikan haara — ”aseistariisuntapolitiikka”, jossa pienten, puolueettomien maiden rooli esittelijänä ja sovittelijana on merkityksellinen.

Jäljelle jää kysymys ”asevarustelupeдон” kohtalosta. Pystyykö nykykainen, järkevä ihminen voittamaan tuon painajaismaisen pedon vai jatkuuko ja syveneekö asevarustelukierre kohti mustaa — aukkoa — kohti maailmanhistorian suurinta katastrofia — ydinsotaa.

Santahaminassa 25.11.1981

Kad M Lyly

SUOMI YHDISTYNEISSÄ KANSA- KUNNISSA JA RAUHANTUR- VAJANA

Maamme roolia YK:ssa kuvaa mielestäni hyvin suomalaisen suurmiehen ja ansioituneen presidenttimme Urho Kaleva Kekkonen lausahdus: ”...pikemmin lääkäri kuin tuomari...”. Suomi on toiminut rakentajana, sovittelijana, rauhan- turvaajana ja monissa muissa tärkeissä tehtävissä rauhanedistäjänä. Koulualjalta historian oppitunnilta muistan opettajani kertoneen, että maamme liitty- mistä YK:n jäseneksi jopa pelättiin, koska ajateltiin Suomen joutuvan suur- valtaeturistiritojen myllerryskentäksi. Mutta aika on näyttänyt, että pääsy jä- seneksi 1955 oli selvä tunnustus Suomen noudattamalle puolueettomuus- ja ulko- politiikalle. Tunnustuksia ja luottamuk-

sellisia tehtäviä on tullut myöhemmin lisää, mm. toiminta turvallisuusneuvoston jäsenenä 1970-luvun vaihteessa, SALT-neuvotteluiden edistäminen sekä ETY-kokouksen valmistelu ja isännöisyys.

Suomen aktiivisuus on näkynyt varsin monella alalla. Aseistariisunta toiminnasta tulee lähinnä mieleen em. SALT-neuvotteluiden lisäksi Suomen ratkaiseva vaikutus ydinaseomistuksen leviämisen estämiseen tähtäävän sopimuksen syntymiseen, samoin kuin maamme edisti osaltaan kemiallisten aseidenriisuntasopimuksen syntyä. Mutta pienenä valtiona Suomen on syytä pysyä "maan pinnalla" eli asettaa tavoitteet realistisesti, niinkuin ne tähän astikin on asetettu, sillä saavuttamaamme asemaa on turha vaarantaa röyhistelyllä.

Kehitysyhteistyössä ja -avussa on vielä parantamisen varaa, sillä Suomi on jäljessä suhteellisestikin laskien mm. Ruotsin vastaavista kehitysapuun myönnettyistä varoista. Mutta ottaen huomioon maamme taloudelliset vaikeudet 1970-luvun puolivälissä ja sen, että Suomi oli ensimmäisiä jäsenmaita, joka myönsi erityisohjelman (YK:n periaatejulistuksessa) n. 40 milj. markkaa eniten kärsineille kehitysmaille, niin en katso olevan aihetta tyytymättömyyteen maamme ponnistuksiin auttaa kehitysmaita. Kehitysapumme määrällinen on hivunnut tasolle, joka on noin prosentin bruttokansantuotteesta. Näkyvimpiä toimintamuotoja minulle henkilökohtaisesti on ollut rauhanturvaamistoiminta, tai paremminkin kouluttaminen rauhanturvaajaksi koulutus. Satakunnan Tykistörykmentissä palvelleena on YK:n koulutuskeskuksen koulutustoiminnan seuraaminen ollut varsin jokapäiväistä. Niinisalon Hämeen- ja Pohjankankailla kerratut sotilastiedot ja -taidot ovat osoittautuneet riittäviksi ja tarpeellisiksi, suomalaisiin YK:n rauhanturvaajiin on turvauduttu jo noin 25 vuoden ajan. Suomen, useimmiten noin pataljoonan vahvuinen osasto, ensimmäinen turvaamistehtäviin lähtenyt osasto aloitti toimintansa Kyproksella 1956. Tilastoista on mieleeni jäänyt vain se, että 13000–14000 on palveluttu vuoteen 1976 mennessä. Muita palveluspaikkoja ovat olleet Siinai ja Golanin kukkulat. Taloudellisesti ottaen toiminta ei ollut "tuottoisaa", sillä Suomi on hoitanut rauhanturvaajajoukkoja koskevat raha-asiat yhteisen vastuun periaatteella. Osa mak-suista on tullut viikkoja, jopa useita kuukausia myöhässä ja eikä aina määrä summia, tämä on tietenkin ollut pienelle valtiolle rasite. Sillä itse toiminta, valmiusjoukkojen varastojen ylläpito ja koulutus ja -henkilöstö ovat suuri rahan reikä Suomelle. Kaikista em. taloudellisista ongelmista huolimatta Suomi on saavuttanut YK toiminnallaan niin merkittävän maailmanpoliittisesti tunnuste-

tun aseman puolueettomana ja rauhan- tahtoisena maana, että se ei voi olla helpottamatta, myös se ei voi olla helpottamatta Suomen turvallisuuspoliittista asemaa ja luomatta kansalaisyhteisyyden tunnetta, luottamusta maan poliittiseen johtoon ja yhdistämättä maamme. Vain harvojen jäsenmaiden osuus rauhanturvaamistoiminnassa — yleensäkin YK:n toiminnassa — ylittää Suomen tasolle. Se, että suomalaisia on alati käytetty ja varmaan tulevaisuudessakin käytetään osoittaa luottamusta maamme ulkopoliitikalle ja se on tunnustus suomalaiselle sotilaalle ja sotilaskoulutukselle. Eli puolustusvoimien työ ei ole tässä suhteessa mennyt hukkaan. Yhteenvetona tai "punaisena lankana" sallittakoon minun lainata Juhani Suomea kiteyttämällä hänen ajatuksiaan seuraavasti: "...kansallinen turvallisuus on erottamaton osa kansainvälistä turvallisuutta". Eli mikä lieventää kansainvälistä tilannetta ja kylmää sotaa, palvelee samalla Suomen ja suomalaisten turvallisuutta ja hyvinvointia.

Santahaminassa 09.12.1981 kad

A Sihvonen

KANSAINVÄLINEN ASEISTARIISUNNAN VIIKKO

Kulunut viikko on ollut kahden teeman viikko, kansainvälisen aseistariisunnan ja työsuojelun. Vaikka työsuojelu on tärkeä asia, ovatvan kunto, työkyky ja terveys upseerille leivässä pitäviä jopa suosittelavia, keskityn näistä kahdesta teemasta ensimmäiseen. Se koskettaa minua enemmän, onhan se omalla tavalla alaani.

Tällä viikolla on useissa eri Euroopan maissa ollut rauhanliikkeiden järjestämiä kulkueita ja mielenosoituksia. Jokaisessa niistä on korostetusti vastustettu ydinaseita, kansainvälistä asekauppaa, neutroniaseesta puhumattakaan. Asiassa, mistä on toki aikaisemminkin paljon puhuttu, on ilmennyt mielestäni eräs huomion arvoinen seikka. Mielenosoituksista on jäänyt pois syytely, syyllisten erottelu ja nimeäminen. Ihmiset toimivat aseita vastaan. Joko ihmiset alkavat tajuta, että yhteisistä asioista täytyy voida keskustella hurmattomasti ja ilman haittaavaa tunnelatausta. Isoja yhtähyvin kuin pieniä asioita hoitaessa ei saa olla kuin ravihevonen, jolla on näkemisen rajoittamiseksi silmäläpät. Näiden takaa näkee vain kapean sektorin. Sektorin, jonka haluaa, uskaltaa, pahimmassa tapauksessa saa nähdä. Silloin kun Lontoossa, Pariisissa, Tukholmassa ja jopa Helsingissä yhteensä kaikkiaan yli miljoona ihmistä kokoontuu yhteisen asian taakse, on mahdo-

tonta olla kiinnittämättä siihen huomiota. Mikä sitten saa ihmiset lähtemään mukaan huutamaan aseistariisunnan ja rauhan puolesta.

Teknologian kehitys on osaltaan edesauttanut asiaa. Jotta ihmiskunnan kehitys etenisi, on otettu käyttöön atomivoima tyydyttämään energian lisääntyneen tarpeen. Samalla saadaan ydinaseiden tarvitsemää raaka-ainetta. Näin on myös aseteknologia kehittynyt ja lisännyt kahden sotilasliiton varustelukilpailua. Kaikki mitä saavutettiin 1970-luvulla aseistariisunnan ja liennytyksen osalta on nyt 80-luvulla menetetty. Etyk-vuonna 75 pidetyssä kokouksessa otettiin ensi askeleita Euroopan ja koko maailman rauhan turvaamiseen. Kehitys kuitenkin pysähtyi ja nyt vuonna 82 se on mennyt huimasti taaksepäin. Ihmisten pelko mahdollisesta sodasta, joka laajeni maailman laajuisiksi, on kasvanut. Näille ihmisille pitäisi kuitenkin antaa asiasta jo aikaisemmin mainitsemiani hurmatonta ja asiallista tietoa. Ei käsittämätöntä pelottelua, jota kuulee esim. radiosta. Ihmiset omissa pienessä päässään tuntuvat unohtavan, että josakin muuallakin on ihmisiä, jotka ajattelevat rauhasta juuri samalla tavalla kuin mekin. Optimismia ihmisille, etenkin lapsille, pitää opettaa, ei pelkoa.

Wolf H Halsti ennustaa kirjassaan Euroopan kriisi v. 1987 juuri tällaisia mielenosoituksia kuin nyt on ollut. Se, miten ne vaikuttavat poliittisiin päätäjiin, ei ole vielä nähtävissä. Hetkeä milloin ihmiset huomaavat ydinaseiden olevan meitä kaikkia vastaan. Minusta ei pidä puhua pelkästään ydinaseettomasta Pohjolasta tai Euroopasta, vaan koko maailmaa koskevana asiana. Ajatus on ehkä mahdoton, mutta rajan vetämisestä ja tarkan alueen määrittelystä ei yleensä tule muuta kuin näkemyseroja ja iso riita. Jos ydinaseet saataisiin pois maapallolta, jäisi vielä jäljelle raaka-aineet. Tästä aineesta aseiden valmistaminen lyhyessä ajassa olisi mahdollista. Samantien olisi poistettava atomivoimakin. Tämä vaikuttaisi ihmisten elämään nykyään niin paljon, etten usko ihmisten haluavan ottaa sellaisia taka-askelia.

Juopon sanoin — kierteessä ollaan.

Kadetti K Kalmari

Turvallisuutta ulkopolittisin keinoin siirryttäessä 1980- luvulle Suomessa

Miettiessäni tätä kirjoitelmaa yön hiljaisuudessa ryhdyin muistelemaan mitä seitsenkymmenluvusta oli tällaisen pojannappulan mieleen jäänyt. Vuosikymmenen alkupuolesta ei mieleeni ole sen kummempaa tapahtumaa jäänyt, paitsi että kesät olivat lämpimiä ja meille ostettiin uusi auto. Joten jonkinlaista nousukautta silloin elettiin. Myöhemmältä ajalta mieleeni muistuu energiakriisin aikainen sähkönsäästäminen, joka tuntui joskus jopa liioitellulta. Ajan kuluessa mielenkiinto vähitellen siirtyi uudesta autosta tärkeimpiin kysymyksiin. Muun muassa ETY-konferenssi, lama, suurvaltojen suhteiden kiristyminen ja jatkuvasti kehittyvä aseteknologia mietityttivät jopa tavallista maalaispoikaa.

Energiakriisin ajoilta merkillepantavaa oli kuinka suurliittoutumat halusivat vetää yhtä köyttä. Liennytyks oli päivän kova sana ja Euroopan turvallisuus nousi esille. Kehitys konkretisoitui ajatuksiksi ETY-konferenssista, joka edistäisi suurvaltojen liennytystavoitteita. Tällaisen konferenssin ideologiaan kuuluu tietenkin isäntämaan puolueettomuus. Se, että Suomi sai ETYK:in järjestettäväkseen on hieno osoitus maamme harjoittaman aktiivisen puolueettomuuspolitiikan onnistumisesta.

Konferenssin saaminen Suomeen herätti kuitenkin myös pahaa verta. Ihmeteltiin, miten tällainen suuri konferenssi voidaan järjestää maassa, joka YYA-sopimusta talutusnuorana pitäen tallustelee Neuvostoliiton perässä sen johdettavana. Onko YYA-sopimus sitten todellakin talutusnuora? Mielestäni ei, pikemminkin päinvastoin. Mikäli sopimusta ei maittemme välillä olisi, nykyinen keskinäisen luottamuksen tila saattaisi olla mahdoton. Jos Neuvostoliitto epäilisi luoteisrajojensa turvallisuutta, se saattaisi hyvinkin ryhtyä painostustoimiin. Neuvostoliiton kantaa sopimukseen kuvaa se, että he todellakin pitävät sitä Suomen itsenäisyyden takaajana ja heidän oman luoteisrajojensa turvaajana.

Seitsenkymmenluvun puolivälin jälkeen tapahtunut suurvaltojen välisten suhteiden uudelleenkiristyminen on lisännyt maamme ja koko Pohjolan strategista merkitystä huomattavasti. Mielestäni Suomi ja muut pohjoismaat ovat kuitenkin onnistuneet ulkopoliittikallaan

Pystymmekö turvaamaan hänen tulevaisuutensa?

luomaan suhteellisen stabiilin "puskuri-vyöhykkeen" suurliittoutumien väliin. Jotta kyseinen stabiilisuus säilyisi, on käyty keskustelua Pohjolan ydinaseettomuudesta. Presidentti Kekkonen ajatus ydinaseettoman vyöhykkeen luomisesta on varteenotettava asia enkä aina jaksa ymmärtää nihkeyttä, jolla se on otettu vastaan. NATO-jäsenyydestään huolimatta Norja on kieltäytynyt ottamasta rauhan aikana ydinaseita alueelleen, mutta nyt uusi hallitus on esittänyt mielestäni outoja ajatuksia vyöhykkeen tarpeettomuudesta.

Euroopan merkityksen kasvaessa ja

maailmanpoliittisen tilanteen epävakavuudessa mm. islaminuskon leviämisen takia on tärkeää, että maailmasta löytyy maita, jotka hyvät suhteet molempiin valtaryhmittymiin omaavina voivat vaikuttaa vakauttavina tekijöinä ja tarjota ehdotuksia ja neuvottelukanavia. Pidän Suomea ehkä merkityksellisimpänä tässä kategoriassa ja toivon ja uskon Suomen ulkopoliittikan vakauttavaan vaikutukseen maailmanpolitiikassa.

Päivystyskronikan laatija

Kadetti Arto Kupiainen

Oy Laivateollisuus Ab

Pansio
20100 Turku 10
Puh. 921-401 444

Lokakuussa 1981 avattiin
Ristijärvellä

HOTELLI SAUKKO

- 9 huonetta
- 33 vuodepaikkaa
- B-oikeuksilla varustettu ravintola
- mainiot ulkoilumahdollisuudet

TIEDUSTELUT JA VARAUKSET
HOTELLI SAUKKO

Puh. (986) 81 197
88400 Ristijärvi

MONO OY

Laatikkotehtaankatu 2
Lahti

HOTELLI

kantakievari

SODANKYLÄ ☎ 993-11926 telex 37269

- 53 korkeatasoista 2 hengen huonetta
- tanssiravintola 350 paikkaa
- Ainutlaatuinen Suomessa KULTAMIESKROUVI 110 paikkaa
- Erikokoisia kabinetteja
- 3 loistoluokan saunaa
- Uima-allas
- Cocktail baari
- Pingis peli
- Biljardi
- Lasten leikkihuone
- Ampumarata
- Maailman pohjoisin ruletti

— Erittäin sopiva kokouspaikka —

HAAPAKOSKEN
TEHDAS OY
RAUTAVALIMO
JA KONEPAJA

- Venttiileitä
- Sulkuluukkuja
- Paineputkia ja osia
- Paloposteja

Alan vanhimpia tehtaita Suomessa
Perustettu vuonna 1842
— Aikaansa seuraava —

☎ 958-48 102 Telex 55 712
77520 HAAPAKOSKI

Henkel

TUOTANTO- JA MYYNTI-
OHJELMAAMME KUULUVAT
LIIMAT,

PESU- JA PUHDISTUSAINHEET,
RASVANPOISTOAINHEET
SEKÄ TEKNOKEMIAN TUOTTEET

Suomen Henkel

LYHTYTIE 3 00750 HELSINKI 75
PUHELIN 90-361 033

AERIAL OY

AERIAL OY:n tuotantoa:

- radiopuhelin- ja linkkiantennit
- ristikko- ja putkimastot
- suurtaajuussuodattimet

Puh. 90-291 0588
04400 JÄRVENPÄÄ

Flyttningsäker Muuttowarma Oy

Kuljetukset ja muutot Suomes-
sa ja ulkomaille. Viikonpäivään
tai vuorokauden aikaan katso-
matta. Varastointi määräajaksi.
Huom! Jos muutat ulkomaille,
kysy tarjoutua huonekalukulje-
tuksista ulkomaille.

J. HOKKANEN

Tiedustelut ja tilaukset:
puh. (90) 636 355, 657 701,
iltaisin 891 925

John Nurminen Oy

Snellmaninkatu 13, 00170 Helsinki,
puh. 16 251

Palvelupisteet: Forssa, Hamina, Hanko Helsinki-Lento, Jyväskylä, Kotka, Kouvola, Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Loviisa, Mäntyluoto, Porvoo, Rauma, Seinäjoki, Tampere, Turku, Vainikkala

Rakennus- ja
insinööritoimisto

TERÄSBETONI OY

Opastinsilta 8 B 00520 Helsinki 52

VAIHDE 140144

VARATTU

SINUNKIN VERESI
VOI PELASTAA
IHMISHENGEN

PIENELLÄ VAIVALLA
HYVÄ MIELI

SUOMEN
PUNAISEN RISTIN
VERIPALVELU

**Tämän merkin takana on
turvallisen tuttu T-kauppa.**

"Huolto ei ole aselaji"

Haastattelu ja kuvat:
MARTTI SINERMA

Puolustusvoimien huoltopäällikkö:

Kuljettajatutkintoon kuuluu ensiapututkinto

Puolustusvoimien huoltopäällikkö, kenraalimajuri Alpo Kantola, 57, sanoo, että huolto ei ole aselaji. Hän on tuonut huollon tarkasteluun uuden näkökulman: huolto on aselajien poikki menevää toimintaa, jonka rajoja ei voi selvästi nähdä.

Kenraalimajuri Alpo Kantola on tykkimies, aselajinaan rannikkotykistö. Tykistöllistä kokemusta hänellä on viimeisen kymmenen vuoden ajalta Kotkan Rannikkopatteriston komentajuus sekä ennen nykyistä virkaa toiminta rannikkotykistön tarkastajana. Sotilaselämän laajaan tuntemukseen voidaan lisätä esimerkiksi toiminta 3. DE:n järjestelytoimiston päällikkönä, YK-tehtävissä, SKK:n opettajana ja sotilasasiamiehenä.

Kenraalimajuri Kantola ei juuri itse ota kantaa, miksi hänet nykyiseen tehtäväänsä valittiin, mutta sivullisesta tuntuu tällä hetkellä huoltopäällikkyyden sopivan hänelle hyvin. Hänellä on yksi erinomainen etu huoltokoulutettuun upseeriin verrattuna: mitään painolastia "entisten kokemusten mukaan" ei ole. Toisaalta yleisesikuntaupseeriin on myös saanut huoltokoulutuksen — ainakin johtamismielessä.

— Siitä huolimatta, etten pidä huoltoa aselajina, on tiettyä aselajihenkeä huollon piirissä havaittavissa, Alpo Kantola toteaa. — Mutta se on aika tavalla toisenlaista kuin esimerkiksi joku tykistön henki. Se saattaa johtua siitä, että jokaisesta varuskunnasta löytyy huolto, kun taas varuskunnat ovat lähinnä aselajivaruskuntia. Huolto kulkee siis aselajien poikki ja niin tapahtuu tässä hengessäkin. Niinpä huollon henkeä onkin enemmän huoltolajeissa kuin huollossa kokonaisuutena. On olemassa "tvällärihenkeä" ja ehkä vielä tiukempaa se esiintyy lääkintäsektorilla. Tässä mielessä vapaasti tulkiten voidaan sanoa, että huolto sisältää monia aselajeja.

KULUTUSYHTEISKUNNASTA JOHTUVIA ONGELMIA

Huoltopäällikkö näkee joukkojen tehtävän huollon saralla monisäikeisenä. On vaikeita ja laajoja tehtäviä, jotka koskevat joukko-osastoja, sotilasläänejä ja koko puolustusvoimia, mutta yksittäisen varusmiehenkin tasolla kynnettävää sarkaa riittää. Huollon kuluttaja on yksittäinen sotilas, ja sillä tasolla tulisi huoltopäällikön mielestä toimia voimakkaasti. Nykyisen kulutusyhteiskunnan kasvatti ei ole taipumuksiltaan alteimpia hoitamaan haltuunsa uskottua sotilaan varustusta. On totuttu liikaa kertakäyttötavaroihin. Niinpä Kantola tähdentääkin, että jokaisen johtajan tulisi entistä enemmän rauhan aikana kiinnittää huomiota välineiden hoitoon. Lisäksi hän jatkaa:

— Minusta tuntuu, että käskijätkin ovat näitä kulutusyhteiskunnan kasvatteja ja näin ollen heidänkin kykynsä ja taitonsa ovat jossain määrin tästä vaatimuksesta poikkeavia. Ymmärrän, että kun huoltopäällikkö näin sanoo, niin yleinen hyminä kuulijoiden joukosta vastaa "niin, niin, sieltä se pykälämies paistaa". Mutta kun on kysymys kymmenien miljardien markkojen yhteisestä omaisuudesta, jota hoidetaan niin monilla eri tasoilla yksittäisestä sotilaasta alkaen, niin meillä täytyy olla tiukka sihti, jotta asia tulisi hoidetuksi kansakunnan parhaaksi sen varoja tuhaamatta.

— Muutenkin taloudellisuudesta puhuttaessa tuotakoon tässä esille vaikka moottoriajoneuvot, joiden määrä on rajusti lisääntynyt viimeisten kymmenen

vuoden aikana, tällä hetkellä runsaat 4000 ajoneuvoa. Samaan aikaan niiden kunnossapitoon tarkoitettut varat eivät ole lisääntyneet samassa suhteessa. Näin ollen ajoneuvojen käytön suunnittelu olisi taloudellisuuteen pyrittäessä yksi tärkeimpiä tekijöitä. Kuitenkaan ei ole kysymys kuljetusten minimoimisesta vaan niiden järkevistä suunnittelusta.

Puolustusvoimien palkatusta henkilökunnasta, noin kolmannes toimii huollon tehtävissä. Heistä on 300 upseereita, 1300 toimiupseereita, 600 erikoisupseereita ja 5000 siviilihenkilöitä. Viime mainituista suurimmat ryhmät työskentelevät muonituksen (1 100 henkeä), asevarikkojen (1000 henkeä) ja terveydenhuollon piirissä (550). Varusmiehistä koulutetaan noin 20 % erilaisiin huollon tehtäviin. Ylivoimaisesti suurin ryhmä on ajoneuvonkuljettajat. Heitä koulutetaan 2000 saapumiserää kohti. Suurin henkilöstöryhmä toimii kuljetusalalla ja pienin eläinlääkintäalalla. Jos tarkastellaan yksinomaan palkattua henkilöstöä, suurimmat ovat taulousala ja taisteluvälinjala.

HUOLTOPÄÄLLIKKÖ "ISÄNNÖITSIJÄNÄ"

— Puolustusvoimien huollossa on nähtävissä mittavasti kehitystyötä, kenraalimajuri Kantola toteaa. — Kun tähän lisätään, että huolto on joka minuutti tapahtuvaa toimintaa eli rutiinisuurituksia on jatkuvasti kehitystyön rinnalla, niin työn puutteesta ei huollon piirissä tarvitse murehtia. Sotatalouden ja huollon vastuualueen rajaa olen luonnehtinut sanonnalla, että minun vastuuni alkaa siitä, kun jokin väline tulee käyttöön tai se varastoidaan. Sotatalouden sektori sen kehittää ja hankkii, mutta huolto käyttää.

— Muina ongelmina on nähtävä mm. teknillisen henkilökunnan puute. Tekniikka valtaa alaa joka paikassa, niin myös puolustusvoimissa. Ammattitaitoista henkilökuntaa emme ole voineet palkata suhteessa lisääntyvään tarpeeseen. Jollei tätä pystytä korjaamaan, sen aiheuttamat vaikeudet tulevat pakostakin näkyään lähimmän kymmenen vuoden kuluessa.

— Mielenkiintoinen kehittämistehtävä on eräs alue, mitä me vasta opettelemme, nimittäin materiaalin koneellinen käsittely. Taitoa valtakunnasta löytyy vaikka kuinka paljon, mutta meiltä hyvin niukalti. Meidän useimmat varastomme eivät salli koneellisten tavarankäsittelijöiden, kuten trukkien kulkua. Tämä johtuu tilojen ahtaudesta ja mataluudesta, jota ei suunnitteluvaiheessa ole osattu ottaa huomioon. Tavarankäsittelyssä olemme mahdollisuuksien mukaan siirtymässä lavakuormiin. Tietenkin oman ongelmansa muodostaa vielä taistelulentien tavarankäsittely.

Jos ongelmista puhutaan, niin omansa

on myös huoltopäällikön toiminta valtakunnan toiseksi suurimman kiinteistöomaisuuden "isännöitsijänä". Rakennushallituksen jälkeen. Tämä leikkilinen vertaus saa katetta, kun todetaan, että puolustusvoimien hallitsema rakennuskanta käsittää yli 15 miljoonaa m³, josta lämmitettävää tilaa on noin 11 miljoonaa m³. Kunnallistekniikkaan kuuluu mm. tiestöä 1600 km, 35 vesilaitosta, 50 kauko- ja aluelämpökeskusta, 55 ampu-marataa, 100 laituria ja 1300 km sähköverkostoa muuntajineen ja vara-asemineen. Niiden rakentaminen ja hoito kuuluu puolustusministeriölle, mutta käyttäjän vastuu on puolustusvoimien huollolla. Kenraalimajuri Kantola arvioi, että se vie hänen tehollisesta työajastaan ainakin neljänneksen.

ONNETTOMUUKSISTA OPITTU

Huoltopäälliköllä on ongelmien vastapainoksi syytä myös melkoiseen tyytyväisyyteen. Huollon saralla on saatu aikaan yhtä ja toista. Monet niistä ovat puolustusvoimien ja vähän muidenkin yhteisiä saavutuksia, mutta monet voidaan lukea plussaksi yksinomaan huololle. Itse hän arvioi eri huoltoalojen eräitä positiivisia kohennuksia näin:

— Rynnäkkökivääritilanne on kehittynyt suotuisasti. Jokaiselle "etulinjan" taistelijalle voidaan jakaa tarvittaessa ajanmukainen rynnäkkökivääri. Taisteluvälinepuolella on päästy erinäisiin uudistuksiin asevarikoissa, joskin täytyy ikävä kyllä myöntää, että pääosa niistä on ollut onnettomuuksien — lähinnä Uudenkylän (1965) ja Lapuan (1976) — seurannaisia.

"Kuljetukset pitää suunnitella"

— Puolustusvoimien muonitus on kehittyneet suuresti siitä, mitä se oli muutama kymmenen vuotta sitten. Miehet pitävät sitä jopa kiitettävänä. Tosin yksilöllinen maku saattaa aiheuttaa poikkeuksia suhtautumisessa.

— Vaatetuksen puolella taas nykyinen virkapukuavustusjärjestelmä ja työpaikkakohtainen suojapukujärjestelmä ovat tuoneet kantahenkilökunnalle merkittävän taloudellisen parannuksen. Lisäksi on viime vuosina saatu aikaan joukko palvelusturvallisuutta parantavia varusesineitä, jotka on tähdätty kylmää ja sadetta vastaan. Parasta aikaa on menossa mittava käsineprojekti, joka tähtää siihen, että sotilaan kädet kyettäisiin suojaamaan kaikissa olosuhteissa. Lopuksi vaatetuksen osalta voidaan sanoa, että malli Cajanderia ei enää ole. Jokaiselle voidaan antaa jonkintyyppinen sotilaspuku.

AJOKORTTIVAATIMUKSIIN ENSIAPUTUTKINTO

— Virkapuvusta vielä: sen pitäisi näkyä entistä enemmän "katukuvassa". Valtionhallinnossa tavataan ajatella, että virkakunta kuin virkakunta, ja näin puolustusvoimatkin ovat samassa asemassa muiden kanssa. Mutta meidän vaatetusllemme asetettavat vaatimukset ovat aivan toiset kuin muille virkakunnille. Maanpuolustukselle ja maan turvallisuudelle olisi eduksi, jos kantahenkilökunta käyttäisi sotilaspukua myös yksityishenkilöinä mahdollisimman paljon. Silloin taas pukeutumisen vaatimukset kasvavat. Puolustusvoimia ei siten voi rinnastaa muihin virkakuntiin tässä asiassa.

— Terveydenhuollossa on saavutettu eräs tärkeä päämäärä kuulonsuojelussa. On päästy siihen, että kaikille voidaan jakaa kuppisuojaimet. Vasta se turvaa kuuloluun säilymisen kaikissa olosuhteissa. Tässä yhteydessä en voi olla mainitsematta muuatta sotilaslääkärin ammattikuntaan liittyvää seikkaa: nykyisin sotilaslääkärin tuottavat 4-5 väitöskirjaa vuodessa. Heitä on kaikkiaan noin 150.

— Puolustusvoimain komentajan vuoden 1978 ns. hevos päätös, nosti hevos jalleen Suomessa arvoonsa. Tässä päätöksessä määritettiin hevoselle sodanaikaiset käyttöperiaatteet sekä mille henkilöstölle annetaan rauhan aikana hevoskäyttökoulutus. Puolustusvoimien mahdollisuuksien rajoissa ei kuitenkaan ole maamme hevoskannan ylläpito, sillä hevosia on vain satakunta, kun koko valtakunnassa se on noin 37 000.

— Kuljetusalan ajoneuvohuolto ja korjaustoimintaa — käyttövarojen puutteesta huolimatta — on pystytty viime vuosina oleellisesti parantamaan varuskuntakorjaamoiden autohuoltoloiden kehittämisen myötä. Palvelusturvallisuuden lisäämisessä on jälleen saavutettu

yksi rajapyykki. Tämän vuoden helmi-kuun saapumiserästä lähtien kuljettajatu-
tutkintoon liitetään pakollinen ensiapu-
tutkinto, johon kuuluu opetusta parisen-
kymmentä tuntia. Puolustusvoimien ajo-
korttia ei saa, ellei läpäise ensiaputu-
kintoa. Sitä pidän hyvänä asiana, ja ehkä se
leviää vähitellen muuhunkin kuljettaja-
koulutukseen puolustusvoimien ulko-
puolella, lähtihän ajovalojenkin päivä-
käyttö puolustusvoimista.

HUOLLON MERKITYS KASVAA YHÄ

Huoltopäällikkö ei halua mainita yhtä
huollon alaa toista paremmaksi. Hänen
mielestään kaikkialla vallitsee reipas ja
eteenpäin pyrkivä henki. Kun kehittä-
misen ja mahdollisuuksien parantamisen
osalta on täytyntä ottaa käyttöön
"painopisteyttäminen", mikä on kohdis-
tunut nimenomaan taisteluvälinehuol-
toon, niin tämän johdosta se ehkä on yk-
kösasemassa. Resurssien jakamisessa
toiselle sijalle nousee taloushuolto, jonka
alalla on meneillään lukuisia vaatetus-
huoltoon liittyviä uudistuksia.

Puolustusvoimia on aina ajateltu
koko kansan tervehdyttäjänä ruokailu-
ja makutottumusten kautta. Puolustus-
voimien huoltopäällikkö ei kuitenkaan
näe tilannetta aivan näin valoisana ja pi-
tää puolustusvoimien mahdollisuuksia
sittenkin vähäisinä.

— Kyllä minusta kouluruokailun
asema on huomattavasti merkittävämpi
tässä suhteessa. Lapsiin voidaan vaikut-
taa huomattavasti helpommin kuin peri-
aatteessa täysikasvuiseen mieheen. Ja
onhan kouluaiakin paljon pitempi kuin

vajaan vuoden varusmies aika. Sen si-
jaan joukkoruo-
kailulla on vaikutusta
ruokailutottumuksiin.

Viime mainittuun onkin puolustusvoimissa kiinnitetty huomiota. Siitä puhuvat kylmät tilastot myönteisessä hengessä. Jos verrataan vuosia 1960 ja 1980 keskenään ja katsotaan, mitä sotaväki kulutti aterioidessaan, niin luvut näyttävät eräiden tuotteiden osalta seuraavilta: hedelmiä syötiin vuonna 1960 3,6 kg ja 1980 33,3 kg, kasviksia pöpsittiin 34,8 kg ja 53,8 kg sekä perunoita vähenevästi 252 ja 153 kg. Ilmeisen terveempään suuntaan kehitys on kulkenut!

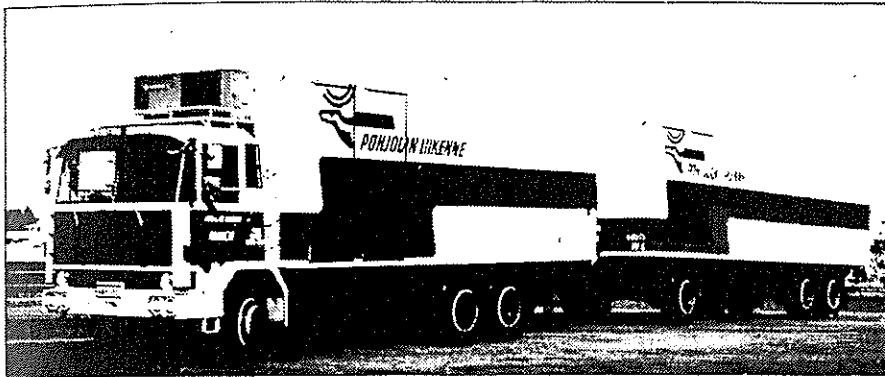
Huollon merkityksestä tämän päivän puolustusvoimissa puhuttaessa, puolustusvoimien huoltopäällikkö, kenraalimajuri Alpo Kantola kiteyttää ajatuksensa seuraavasti.

— Huollon merkitys on kasvanut ja kasvaa yhä. Monet seikat vaikuttavat siihen, että kulutusyhteiskunnan kulutus vain entisestään kasvaa. Sotilas on myös kuluttaja. Jos ajatellaan välineiden teknillistymistä, sekin lisää kulutusta, mutta samalla huoltamisen ja hoitamisen tarvetta. Yhä pienenevä omavaraistalous kasvattaa jatkuvasti huollon merkitystä. Mitä kaupunkilaisemmaksi sotilas tulee, sitä enemmän hän tarvitsee huollon tukea, ja tässä mielessä ollaan aina huonompaan suuntaan menossa. Viime sodassa jermu tuli aika pitkälle toimeen omillaan, mutta tämän päivän sotilas ei ole enää sama jermu. Vaikkapa telttamiinan polttopuiden pilkkominen sujuu tänä päivänä keuhkommin kuin muutamia vuosikymmeniä sitten. Huolto tulee siis päivä päivältä yhä tärkeämmäksi.

Vaatteita tarvitaan monenlaisia

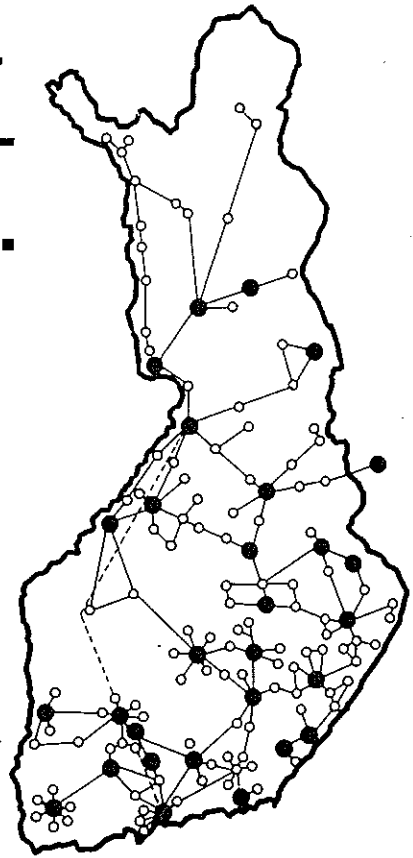
Koko Suomen kattava aika- taulunmukainen tavaralinja- verkosto palveluksessanne.

Pohjolan Liikenteen 28 eri puolilla Suomea sijaitsevaa toimipistettä ja n. 300 tavarajo-neuvoa takaavat toimivan ja tehokkaan tava-roiden nouto- ja jakeluverkoston runkolinjo-
neen, joka palvelee koko maan tarpeita.

Mustat pisteet kartalla osoittavat nouto- ja jakelupisteiden sijainnin.

Lisätietoja saatte lähimmästä toimipaikastam-
me tai puh. 90-143 322/markkinointiosasto.

OY POHJOLAN LIIKENNE AB

Puh 90-143322, Postintalvai 3, 00240 Helsinki 24

--- PL-konttiliikenne Helsinki-Oulu
— Oy Pohjolan Liikenne Ab:n
tavaralinjaverkosto nouto- ja
jakelulinjoineen

Käytä sinäkin SYP-pankkikorttia

- SYP-pankkikortilla voit nostaa käteistä MINISYP-pankkiautomaateista.
- SYP-pankkikortilla asioit sujuvasti pankissa.
- SYP-pankkikortti on nykyaikainen tapa maksaa päivittäiset ostokset. SYP-pankki-korttijärjestelmään kuuluu tuhansia liikkeitä.
- SYP-pankkikortti on turvallinen. Tule Yhdyspankkiin ja tilaa itsellesi SYP-pankkikortti.

YHDYSPANKKI

meidän pankki

ONKO JOHDETTAVA AUTORITAARISESTI RAUHAN AIKANA?

“ERÄS TUOMAS”

"Tämä kirjoitus on tarkoitettu alustukseksi, jolla pyritään virittämään keskustelua siitä, olisiko rauhan ajan johtamistyyliä ehkä tarkistettava." Näin kirjoittaa nimimerkki "Eräs Tuomas". Todetakaan, että toimitus ei mielellään käytä nimimerkkejä, varsinkin näin laajoissa kirjoituksissa — eikä kirjoittajakaan sitä varsinaisesti vaatinut — mutta esitetyään näkökannan, että keskustelu saattaisi johtaa koskemaan pelkästään hänen persoonaansa päädyttiin tähän ratkaisuun.

Jos keskustelua syntyy, ehkä

nimimerkkikin antaa sille sitten lisää puhtia. Kuitenkin on päätetty, että Kylkiraudan tämän vuoden viimeisessä numerossa kerrotaan, kuka on nimimerkki "Eräs Tuomas". — Joka tapauksessa juttu kannattaa lukea ja asioita myös miettiä, sillä kirjoituksen tarkoituksena ei ole minkään vanhan ja hyvän romuttaminen, vaan etsiä ehkä uusia näköaloja johtamistoiminnan tärkeällä saralla. Ja kuten nimimerkki toteaa: aihe on arkaluontoinen ja pieni kärjistys saattaa sitä hieman lisätä.

AUTORITAARINEN JOHTAMISTAPA RAUHAN AJAN JOHTAMISESSA

Keskeisin osa upseerin ammatista on johtamista. Vaikka näin onkin, käsitellään julkisissa keskusteluissa ja kirjoituksissa suhteellisen vähän rauhan ajan johtamisen ilmapiiiriä puolustusvoimissa.

Upseerit ovat tottuneet pitämään itseään johtamistaidon mestareina. Kun johtaminen perustuu autoritaariseen valankäyttöön, ei johtamisen kentässä tunnu ilmenevän mitään ongelmia. Kuri on korostuneessa asemassa — Katsotaan, että kun on kova kuri, on tuloksena ilmeisen hyvin toimiva organisaatio.

Siviilielämän piirissä on johtamistaito tai -oppi saanut viime vuosikymmeninä kasvavaa huomiota osakseen. Aiheita on tutkittu perusteellisesti, mistä on ollut tuloksena hyvin laaja suomenkielinenkin kirjallisuus. Johtajan toimintaan kohdistuvat vaatimukset ovat samalla kasvaneet aiheuttaen koulutuspainetta, mitä puretaan lukuisissa johtamistaidon opetuslaitoksissa.

Puolustusvoimien johtamisessa lähdetään sodan ajan näköalasta, jossa kysymykseen voi tulla ainoastaan autoritaarinen johtamistapa. Kuitenkaan käytännön johtamistoiminnassa rauhan aikana ei välttämättä tehdä eroa sodan ajan johtamistyyliin nähden, vaikka tilanne onkin aivan toinen. Autoritaarinen valankäyttö ja sen mukainen perinteellinen asennoituminen sallivat johtajalle myös suoranaista "poikittaisen mailan" käyt-

töä, minkä yksinkertaisesti lasketaan kuuluvan sotilaselämään.

Juuri tämä näköala toisaalta ja nykyisen johtamisopin suosittama näköala toisaalta tekevät aiheeseen perehtyvän upseerin mieteliääksi. Autoritaarinen johtamistapa sisältää siinä määrin heikkouksia, että herää kysymys, soveltaanko sitä rauhan ajan johtamisessa tarpeettoman laajassa mittakaavassa. Kun sivuutetaan varusmies- ja muun henkilöstön ammatillinen peruskoulutus-taso, joilla autoritaarinen johtamistapa on ilmeinen välttämättömyys rauhankin aikana, jää puolustusvoimissa vielä jäljelle varsin laaja jokapäiväisen johtamistoiminnan kenttä. Se sisältää keskeisesti mm. upseerien vallan käytön lähes pariinkymmeneen tuhanteen henkeen nousevan organisaation puitteissa.

Tämä kirjoitus on tarkoitettu alustukseksi, jolla pyritään virittämään keskustelua siitä, olisiko rauhan ajan johtamistyyliä — edellä mainittu rajaus varusmies- ja muun koulutuksen osalta huomioon ottaen — ehkä tarkistettava. Korostettakoon, että sodan aja johtamiseen ei kajota. Esitettävät ajatukset koskevat siis vain rauhan aikaa päämääränä organisaation kokonaistuotoksen mahdollinen kohottaminen.

Kirjoituksen aihe on epäilemättä arkaluontoinen, mutta lukija päätelee loppuvaiheessa itse, onko aiheeseen kaajoaminen ollut tarpeellista. Kirjoituksen kritiikkiä voi kuitenkin vain vanhempi upseeri tarkastella asiantuntemuksella.

NYKYINEN NÄKEMYS OIKEAOPPISESTA JOHTAMISFILOSOFIASTA SIVIILIELÄMÄSSÄ

Johtamisen filosofiassa on lähtökohdana ihmisen psyyke, joka toimii tiettyjen lainalaisuuksien mukaan. Etevä johtaja on se, joka saa alaisen antamaan kaiken työpanoksensa yrityksen hyväksi. Johtaja on ikäänkuin kapellimestari, jonka orkesteri soi harmoonisesti ja ilman riitasointuja. Hän on se "hyvä pelimies", joka taitavalla pelinjohdolla virittää organisaationsa huippusuorituksiin. Hän on ensisijaisesti organisaattori, innostaja ja delegoija. Kielteisiä hallintakeinoja hän käyttää vain silloin, kun niitä todella tarvitaan eikä koskaan asiattomasti esimerkiksi oman itsetuntonsa kohottamiseksi.

Hyvän johtajan organisaatiossa viihdytään. Tämä on luontaisseuraus johdon omaksumasta perusasenteesta, jonka mukaan vain myönteisessä ilmapiiirissä ihmiset ovat halukkaita antamaan koko työpanoksensa yrityksen hyväksi. Asenne on siis positiivinen kahdessa mielessä: siitä on tuloksena sekä huvi miellyttävän työilmapiirin että hyöty korkean työpanoksen muodossa. Kielteisesti tai pakkokeinoin hallitussa yrityksessä ihmiset tekevät työstään vain "lakimääräiset"; kun esimies kääntää selkensä, alkaa töiden laiminlyöminen. Varsinkin henkistä tuotosta, luovuutta ja omaaloitteisuutta vaativissa yrityksissä tilanne johtaa konkurssiin.

Siviilielämässä on ilmeisen peruutta-

mattonasti siirretty historiaan illuusio johtajan kaikkietävyvyydestä. Kun kilpailu yritysten kesken kaikilla aloilla on kova ja vaadittava tietämys progressiivisesti kasvaa, on pakko lähteä sellaisesta näkemyksestä, että johtaja ei mitenkään pysty keksimään kaikkia asioita itse. Yrityksen eteenpäin viemiseksi hänen on pakko turvautua alaisiinsa, ts. käyttää koko organisaatiota hyväkseen. Koko yritys on siis saatava ajattelemaan ja tuottamaan. Se onnistuu vain myönteisen, innostavan ja luottamuksellisen ilmapiirin vallitessa.

Kun johtamisen ilmapiiri on rehti ja johdon ja alaisten kesken vallitsee ehdoton luottamus, ei kurinpito tuota mitään vaikeuksia. Toiminnassa ovat oikea ja väärä niin selkeästi vääritelty, että väärinpelaaminen paistaa räikeästi muiden silmiin, jos joku sellaista yrittää. Näin ollen kuria ei tarvitse mitenkään erikseen varjella; se tulee hoidetuksi johtamisen yleisperiaatteiden sivutuotteena. Kukaan ei sinä ilmapiirissä halua kompromentoida itseään, ja sen vuoksi kurinpidolliset häiriöt ovat harvinaisia.

Nykyajan organisaatioajattelu korostaa siis ennen kaikkea tehokkuutta ja sen seurauksena henkilöstön työpanoksen täysmääräistä hyväksikäyttöä. Jos nykyaikaisen yrityksen johtamisilmapiiri tiedetään kielteiseksi tai suorastaan autoritaariseksi, katsotaan selitykseksi jokin tai jotkin seuraavista vaihtoehdoista:

- yritys työskentelee niin alkeellisten asioiden parissa, että korkeampi toiminnan taso ei ole tarpeen,
- toiminnan kokonaishyötysuhde voidaan tietoisesti pitää alhaisena, koska hyötysuhteesta ei erityisyydestä johtuen tarvitse välittää,
- yrityksen palkkalistoilla on väkeä huomasti liikaa.

Yhteenvetona siviilielämän johtamisfilosofiasta voidaan todeta, että se on kaikista päättäen tullut jäädäkseen, koska monet tekijät meidän aikamme elämänmuodossa tukevat sitä voimakkaasti.

SOTILASORGANISAATION JOHTAMISPERIAATTEIDEN YLEISESTÄ TAUSTASTA

Edellä jo todettiin, että puolustusvoimien johtamisilmapiiriä sävyttää — kuten luonnollisesti pitääkin — sotaolosuhteiden näköala. Rauhan ajan johtamisen linjat on jätetty enimmäkseen harjunnanvaraisiksi, eikä niille ole laadittu mitään erityisiä pelisääntöjä. Tämä on ehkä ymmärrettävääkin, onhan koulutus rauhan ajan päätehtävä, ja koulutus tähtää sotaan.

Kun autoritaarinen johtamistapa ei ole paras mahdollinen kaikessa johtamisessa, on aiheellista tarkastella, onko puolustusvoimien rauhan ajan työskentelyssä sellaisia alueita, joille on

”Seuraa johtajaa”

ominaista enemmänkin muun yhteiskunnan työskentelytapa kuin sodan ajan ”työmaahenki”. Varsin helposti voidaan löytää paljonkin sellaista toimintaa, joka ei juuri eroa saman suuruusluokan siviiliyrityksen toiminnasta. Kun ajatellaan esimerkiksi eriaisteisia esikuntia ja laitoksia, on niiden työskentely hyvin pitkälle samaistettavissa siviilielämän laitosten kanssa. Määräävä kriteeri kummankin toiminnalle on kokonaistuotos; on syytä kaihtaa sellaisia epäoleellisia tekijöitä joilla toiminnan taso putoaa. Tarpeettomasti käytetty autoritaarinen johtamistapa kuuluu sellaisiin.

Ilmeisesti joudumme toteamaan, että rauhan ajan johtaminen on käsitteenä jäänyt sodan ajan johtamisen jalkoihin. Kun käsite-eroa ei ole selvästi ohjelmoitu käytännön toimintaan, on tuloksena epämääräinen tila, jossa rauhan ja sodan ajan näkökohdat saattavat olla aivan sekaisin. Luonnollisesti upseerien suuri enemmistö on luontaisella fiksuudellaan pystynyt omaksumaan kuhunkin

tehtävään sopivan johtamistyylin, mutta huomionarvoisen ryhmän muodostavat ne upseerit, jotka soveltavat enemmän tai vähemmän kyseenalaista johtamisfilosofiaa valtapiirissään. Tämän ryhmän upseereista löytää jokainen ammattikuntamme edustaja esimerkkejä lähiympäristöstään. Liiottelematta voidaan sanoa, että monen tällaisen esimerkin kohdalla johtamisen tunnusmerkit ovat kuin suora lainaus nykyaajan johtamisopin oppikirjasta — valitettavasti vain kohdasta ”kuinka johtajan ei pidä toimia”.

Yleisessä katsantokannassa on alaisiinsa tyllysti ja lioitellun kovin ottein suhtautuva upseeri noteerattu korkealle. Hänen katsotaan edustavan sotilaallisuutta parhaimmillaan. Sen sijaan mitään huomiota ei kiinnitetä siihen, että saman miehen alaiset (kun varusmiehiä ei oteta huomioon) eivät todennäköisesti pyri töissään kuin minimisuorituksiin — niihin tosin tomerasti ja näennäisen tehokkaasti niin kauan kun valvova silmä

on paikalla. Sen sijaan vapaaehtoinen toiminta ja oma-aloitteisuus työn ja ammatin hyväksi on esimiehen asenteesta johtuen saatettu lopettaa kokonaan.

"Enhä mie tiijä kurist hittoikaa. En mie oo milloinkaa sellast tarvint. Enkä mie oo muuta vastustant ko sitä jot mie en laitlele kivvii polun varsii".

Tuntematon sotilas: Antti Rokka

KORUTONTA KERTOMAA JOHTAMISESTA

On syytä uudelleen korostaa, että epäilemättä upseeriston suuri enemmistö hoitaa johtamistehtävänsä tilanteen vaatimusten mukaisesti, joten se kritiikki, jota tämä kappale sisältää, kohdistuu upseeriston erikoistapauksiin. Nämä "erikoistapaukset" riittävät kuitenkin tuottamaan vahinkoa maanpuolustuksen asialle siinä määrin, että asian ruotiminen on yhden messun arvoinen.

Rauhan ajan johtamiskäsitteen liberaalisuudesta johtuen tarjoutuu eri näkemysuunnille sangen väljät puitteet ikio-man johtamisperiaatteen toteuttamiselle. Ammattikuntamme on käytännössä hyvin solidaarinen; suuriinakaan möhlykseen ei sivulta päin hevin puututa.

Häiriintyneille johtamistyylyille on ominaista korostunut subjektiivisuus. Joku samaistaa sodan ajan johtamisvaatimukset suoraan rauhan aikaan ja soveltaa ajatteluaan sellaisenaan niin varusmies- kuin upseerialaisiinsakin. Joillakin on tavoitteena "tinkimättömän sotilaan" image; ilmaisten kannakseen, että "en pyri mukavan miehen maineeseen" ja on tasaisen tyly kaikille. Joillekin on johtamisesta juuttunut mieleen se kuva, mikä oli muotoutunut asenteena nuorempaan kurssiin vanhempana kadettina. Joku taas katsoo, ettei sotilaselämään kuulu ainakaan korostettu järjestyksikäyttö, ja niin alaiset saavat tehdä kaiken tyhimmän ja vaikeimman menettelytavan mukaan. Se seikka, että sodassa kuolee ihmisiä, antaa tietyille luonnetyyppille sellaisenaan valtuudet sovinnistiseen johtamistyyliin.

Rauhan ajan johtamisen ehkä pahin helmasynti on se, että alaisen toiminnan tulokset hyväksytään tavattoman yleisesti alaisen imagun mukaan. Jos "väärä" mies on saanut jotakin aikaan, tulokset hylätään riippumatta niiden arvosta tai hyödyllisyydestä. Hylkäämisperusteena käytetään ulospäin esimiehen "harkintaa". Todellisuudessa hylkääminen tapahtuu puhtaasti esimiehen alhaisten motiivien vaikutuksesta: pelätään oman persoonakuvan jäävän varjoon, jos "nuorempi kadetti" on saamassa nimiinsä jotakin maininnanarvoista. Niinpä idea kylmästi hylätään.

Esimerkkejä tällaisista esimiehistä voivat useimmat upseerit kertoa omasta

"Pitääkö alaisen olla tyytyväisiä?"

kokemuksiin. Jotta tulisi varmasti ymmärretyksi, mitä kirjoittaja tarkoittaa tämän lajin esimiehillä, kerrottakoon aiheesta todellisuuspohjainen esimerkki, tapaus "Pekka".

Olessaan kapteeni 60-luvulla Pekka ryhtyi tutkimaan erään aselajinsa välineistöön kuuluvan artikkelin kehittämisideaa (salattavuussyistä sitä ei tässä yksilöidä). Idea sinänsä oli vanha, mutta sen kotimainen sovellutus puuttui. Pekka ryhtyi tutkimaan asiaa sekä teoreettisesti että käytännön kokein. Tämän kirjoittajalla oli tuolloin tilaisuus seurata Pekan työskentelyä, ja jo tuossa vaiheessa saatu vaikutelma oli hatunnoston arvoinen, Pekka sai tutkimuksensa parin vuoden kuluessa siihen vaiheeseen, että hän saattoi esittää sen aloitteena aselajitarkastajalleen.

Jos esimies olisi ollut asiallista lajia, hän olisi taputtanut Pekkaa olalle ja kiitellen pannut idean jatkotutkimuksiin. Mutta kohdalle sattui esimies, joka edustaa tämän kirjoituksen kohteena olevaa

kielteistä upseerityyppiä. Pikemminkin närkästyneenä kuin ilahuneena aselajitarkastaja hautasi esityksen pöytälaatikkoon, jonne se jäi kyseisen virkamiesten palvelusajan loppuun saakka.

Kahden vuoden kuluttua aselajitarkastaja vaihtui, ja Pekka esitti ideansa uudelleen esimiehelleen. Tämä suhtautui aloitteeseen myönteisesti. Aloite pantiin jatkotutkimuksiin, havaittiin hyväksi ja artikkeli pantiin sarjavalmistukseen.

Pekka ei jäänyt lepäämään laakereiltaan, vaan ryhtyi kehittämään artikkelistaan uutta mallia. Jatkokaan ei ollut pelkkää ruusuilla tanssimista. Pekka oli tällä välin — nyt majurina — tullut kokenneeksi aselajinsa ulkopuolelle, kun hänen oli välttämätöntä päästä suorittamaan kenttäkokeita, aselajitarkastajan toimisto sanoutui irti asian vaatiman virkamatkan järjestelyistä. Ellei vieraan joukon "kummisetä", jonka intressissä asia ei varsinaisesti ollut, olisi tullut apuun, olisi tämä vaihe saattanut katketa siihen.

Kehittyneempikin malli valmistui ja meni myös sarjatuotantoon, kokonaisuudessaan Pekan artikkelia on valmistettu tähän mennessä jopa maamme puolustusvalmiutta lisäävä määrä. Pekka, joka on maan hiljaisia, on jäänyt asiassa minimaaliselle huomiolle. Hän ei ole saanut kehittämistään välineistä mitään aineellista huomionosoitusta, kuten stipendiä tms. Ylennyksissä hän on jäänyt ikäryhmänsä jälkipäähän. Sotilasansiomitali sentään tuli, kun oli päästy vuoteen 1981.

Tapaus "Pekka" ei ole mikään ainutlaatuinen. On suuri moraalinen ristiriita siinä, että samat upseerit, jotka juhlapuheissaan, valasanoissaan tai muissa vastaavissa yhteyksissä ääni vavisten uhoavat isänmaan parasta, hylkäävät arkipäivän työssä sumeilematta joukoittain sellaisia alaistensa työntuloksia, jotka voisivat merkittäväällä tavalla hyödyttää puolustusvoimiamme ja isänmaatamme.

Toistettuaan Pekan esimiehen toimenpiteet siviiliyrityksessä olisi moni sotilasjohtaja entinen johtaja siitä hetkestä, kun johtokunta olisi saanut asian tietoonsa. Moni sotilasjohtaja pelastaa nahkansa vain sillä, että sotilasammattissa ei tuotosta mitata rahassa.

Organisaatiossa esiintyvän luovan toiminnan vesittäminen on yleisintä pienissä yhteisöissä, joissa ylimmät esimiehet ovat uransa aikaisemmissa vaiheissa hoitaneet samoja tehtäviä kuin heidän nykyiset alaisensa. Kun alainen

sitten esittää työkentältään jonkin uuden idean, saatetaan tilanne ambitiosyistä kokea lähes kunnianloukkauksena. Paljoakaan liioittelematta saattaa esimiehen vastaus tällaisessa tilanteessa kuulua: "Kuinka majuri olisi voinut keksiä jonkin uudistuksen minun entisessä joukko-osastossani? Kehityshän saavutti huippunsa sinä aikana, kun minä olin siellä komentajana. Ulos!"

VALLANHIMO ON SYVÄLLISIN INHIMILLISISTÄ PAHEISTA

William Shakespeare

"Juuso Walden oli suorittanut ekonomitutkintonsa 20-luvun lopulla. Hän seurasi hyvin valppaasti asioita ja tapahtumia, ja keskustelussa hän usein yllätti ystävänsä tietomäärällään ja ennakkoluulottomilla ajatuksillaan.

Yhtä ennakkoluulotonta ja nykyäikäistä ei sen sijaan ollut Juuso Waldenin liikkeenjohto jättiläiskonsernissaan. Epäonnisen investointipolitiikan rinnalla voidaan Yhtyneiden Paperitehtaiden kriisiin löytää syitä myös tältä alueelta.

Jarruttavinta oli päätöksenteko yhtiössä. Päätöksiä saattoi tehdä vain yksi mies, vuorineuvos itse, ainoa "raskaan-sarjalainen" koko yhtiössä. Alaisiltaan Juuso Walden ei edellyttänytään omaaloitteista toimintaa — sokea uskollisuus riitti ja siitä maksettiin hyvä palkka.

Juuso Walden päätti asioista yksin, oli

sitten esillä uusi, suuri investointi tai Kaipolan vierasmajan tapettien valinta. Kun hänen samanaikaisesti piti olla selvillä myös Lotilan tilan kananmunien viikkotuotoksesta tai teurastettujen sikojen lukumäärästä, vihannesten torihinnoista, ja jossakin välissä lukea jalkapallokamppailua, oli ymmärrettävää, ettei yhden ihmisen aika riittänyt kovin hyvin ennalta tutkittujen ratkaisujen tekoon."

(Ote kirjasta Pertti Klemola: "Juuso Walden — viimeinen patruuna")

Pahimmillaan autoritaarinen johtamistapa esiintyy puolustusvoimissa lähes henkilöpalvontana. Joukko-osaston tai isomman organisaation johtaja alkaa pikku hiljaa pitää itseään "isä aurinkoisena". Organisaation ei enää ole määräkään toimia aktiivisesti, vaan alaiset siirretään johtajansa myötävaikutuksella eräänlaisen ihailijakerhon asemaan. Kun siihen kehitysvaiheeseen on tultu, ei kukaan alaisista enää esitä itsenäisiä mielipiteitä, vaan niin puhumisesta kuin kirjoittamisestakin vastaa pelkästään aurinkokuningas itse.

Kun esimies hylkää aloitteen, jota kaikki muut pitävät vähintäänkin tutkimisen arvoisena, on tyypillinen suomalainen reaktio loukkaantuminen. Ilmeisesti suuri enemmistö ei halua nöyryyttäviä kokemuksia toistamiseen, vaan tultuaan tyrmätyksi luopuu ja lopettaa aktiivisen aivotuominnan tehden työnsä

Johtamista kyllä opiskellaan aivan ruohonjuuritasolla

siitä lähtien vain näön vuoksi. Samalla moni aloittaa valmistelut hankkiakseen itselleen siirron tai — jos se on mahdollista — siirtyä eläkkeelle.

Oman jäännösyhjänsä muodostavat ne lannistumattomat, jotka ovat siirtyneet odottamaan "periaatteesta hanttiin" -asennoituvan esimiehensä siirtymistä toiseen tehtävään tai siviiliin. Tällainen "lähtölaskenta" on yleisempi harastus ammattikuntamme piirissä kuin mitä moni itsetietoinen esimies tietääkään. Lukemattomat asiat odottavat esitelyä, joka tulee tapahtumaan heti esimiehen vaihtuessa. Kuinka suuria vahinkoja tällä nihilistisellä toiminnalla, jolla ihmisten työn tuloksia on aiheettomasti vesitetty, on tehty ja tehdään, jää vain arvailuksi. Se, että odottamassa olevia asioita on paljon, viittaa ongelman laajuuteen.

Tavanomaisin perustelu, millä esimiehen aiheuttamia ennenaikaisia eläkkeelähtöjä yritetään selittää, on "pätevän aineksen saaminen reserviin". Todellisuudessa tämän selityksen arvo on mitä kyseenalaisin. On nimittäin otettava huomioon, mikä asetelma on edessä, kun kyseinen "protestieroaja" kutsutaan uudelleen palvelukseen. Koska yleensä arvossa olevat palvelevat yleensä korkeampaan ikään kuin alemmat, tulee palvelukseen kutsutun esimieheksi monessa tapauksessa sama henkilö, kuin poislähtöhetkelläkin tai ainakin tämä on edelleen määräävässä asemassa. Tällöin

joudutaan siis samaan nihkeään esimies — alainen - - suhteeseen, mikä poislähdön oli aiheuttanut. Ojasta allikkoon!

Yhteiskunnan tarjoama poikkeuksellinen eläke-etu onkin siis vain tarjonnut takaportin matalamieliselle johtamisperiaatteelle, mikä tuskin on ollut lainlaittajan tarkoitus.

TYÖ ON MIEHEN KUNNIA TARTTIS TEHRÄ JOTAKIN

Jokainen upseerin ammattiin lähtevä haluaa varmasti palvella parhaalla mahdollisella tavalla isänmaataan. Miksi kuitenkin arkipäivän toimintaan sisältyy luovattoman paljon kielteisiä piirteitä? Epäilemättä moni väittää, että sotilassammatti "vaatii" tietynlaista negatiivista asennetta alaisiin. Pelätään mm, että kuri löystyy myönteisestä asennoitumisesta. Mitenkä kuri olisi löystynyt, jos Pekan ensimmäinen aselajitarkastaja olisi ottanut Pekan aloitteen asiantuntijakäsittelyyn?

Upseerin ammattiin lähdetään edelleenkin pääasiassa kutsumuksesta. Tästä ammattikuntamme voi ansaitusti ylpeillä varsinkin, kun tiedämme alamme olevan kirkkaimmilla sijaluvuilla eri ammatteihin hakeutuvien joukossa. Tarvitseeko näin vahvasti motivoitu ammattikunta korostettua kuria hoitaakseen ammatinsa kunnolla? Onko kurittomuus sillä tolalla, että korostetun kielteiset otteet ovat paikallaan?

Sotilaallisessa työyhteisössä eivät val-

litse ihmisen psyykeen kuuluvan käytäytymisen poikkeuslait. Virheellinen johtamistyylillä romahduttaa työn kokonaistuotoksen siinä kuin siviilyrityksissäkin. Mitenkä piittaamattomuus inhimillisistä resursseista, jotka vastuulle on uskottu, voidaan selittää upseerin ammattimoraalin kannalta?

Kunniakäsitemme on kautta aikojen liitetty upseeriammattiin. Niinpä upseereilla on sellainenkin erikoisuus virallisena elimenään kuin kunniahuomiotuimet. Silti esimies, jos niin haluaa, voi pelkän "harkintansa" voimalla vesittää melkein minkä hyvänsä alaisensa työn tuloksen eikä siitä voi vedota mihinkään tuomioistuimeen. Pahinta on, että kaikkien arvokkaimmat oivallukset saattavat tulla hylätyiksi, mikäli kohdalle on osunut autoritaarinen ja heikon itsetunnon omaava esimies.

Työ pitäisi olla miehen kunnia — upseerillakin.

Autoritaarinen johtamisperiaate on sodan ajan välttämätön työkalu, mutta sen yksioikoinen käyttö ei varmasti ole sopiva ase jokaiseen johtamistapahtumaan. Autoritaarinen johtamistapa on kuin lyömäase — sen käytöllä on tulosta, mutta väärin käytettynä seuraukset ovat erittäin kielteiset.

Nykyajan näköalat vaatisivat tämänkin asian uudelleenarviointia ja aikamme haasteita vastaavia säännöksiä käyttäjien käteen.

Kauppaneuvos Werner Hacklinin Säätiö

"upseerikoulutuksen edistämiseksi"

jakaa tutkimusapurahoja. Apurahat myönnetään yleensä stipendeinä suoritettua tutkimustyöstä ja vain poikkeustapauksessa avustuksena suoritettavaa, anomuksen yhteydessä tarkoin selostettua työtä varten.

Palkittavaksi ja lunastettavaksi esitettävät työt sekä mahdolliset anomukset on lähetettävä säätiön hallitukselle 1.5.1982 mennessä.

Eversti P. Parikka
Pääesikunnan Koulutusosasto
PL 919, 00101 Helsinki 10

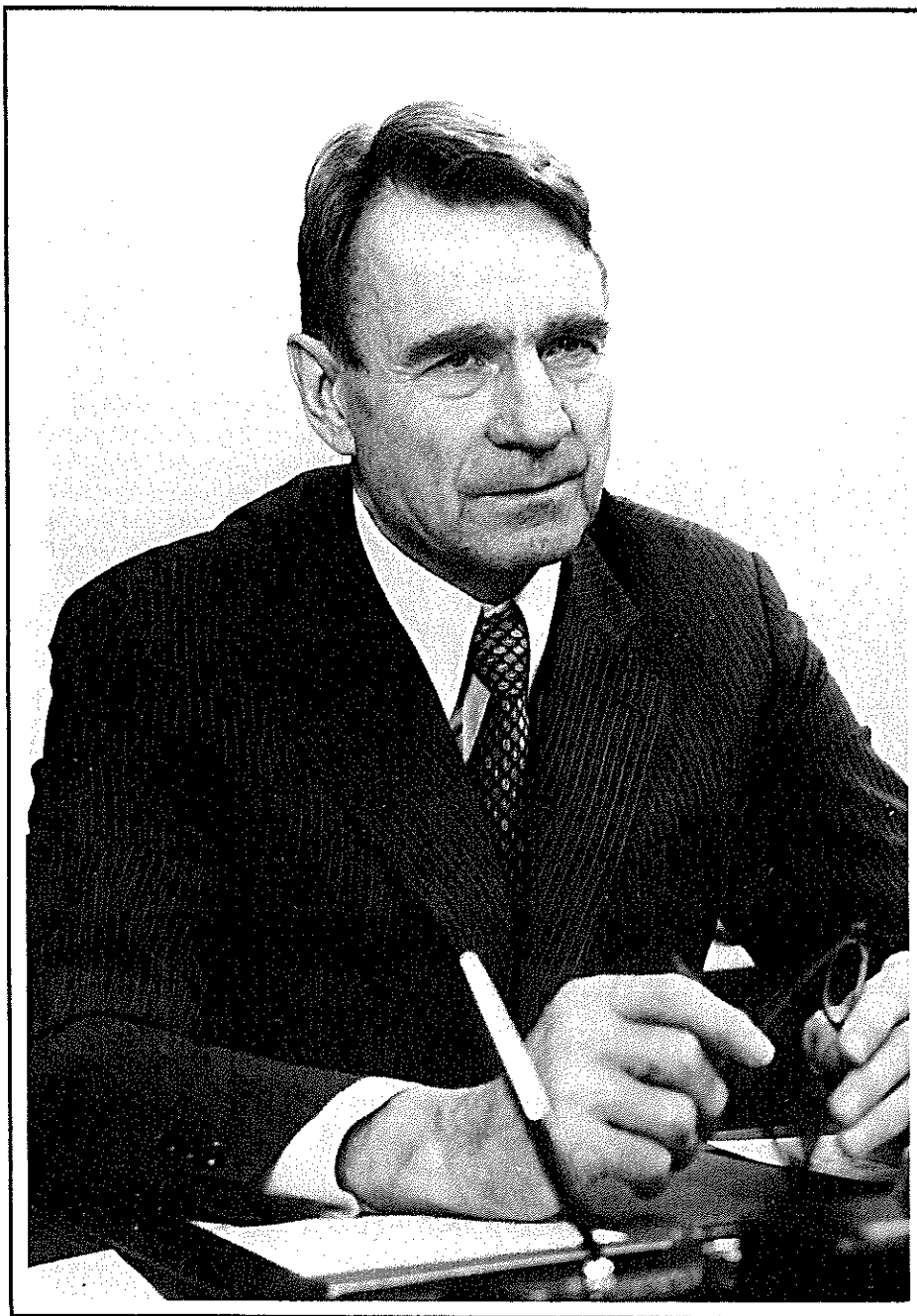
Ote säätiön säännöistä:

2 §.

Säätiön tarkoituksena on edistää sotilaallista kokemusta omaavien kyvykkäiden Suomen upseerien mahdollisuuksia seurata sotataidon kehitystä tutkimustyön muodossa.

Tätä tarkoitusta se toteuttaa muun muassa

- 1) Myöntämällä apurahoja ja stipendejä kotimaassa ja ulkomailla suoritettavia sotatieteellisiä tutkimuksia varten;
- 2) Myöntämällä erikoistapauksissa opintoavustuksia ulkomailla tapahtuvaa jatko- tai erikoiskoulutusta varten;
- 3) Myöntämällä erikoistapauksissa apurahoja sotatieteellisille yhdistyksille julkaisu- ja kirjoituspalkkiota taikka muita säätiön tarkoituksia suoranaisesti edistäviä tarkoituksia varten.

Tasavallan Presidentti, puolustusvoimien ylipäällikkö Mauno Henrik Koivisto on syntynyt Turussa 25. marraskuuta 1923.

Hän valmistui vuonna 1953 Turun yliopistossa filosofian kandidaatiksi ja lisensiaatiksi pääaineenaan sosiologia. Tohtorin arvoa varten hän väitteli vuonna 1956. Hänet on lisäksi promovoitu valtiotieteen kunniatohtoriksi vuonna 1977 Turun yliopistossa ja kauppatieteiden kunniatohtoriksi

vuonna 1978 Handelshögskolan vid Åbo Akademiassa.

Valtioneuvoston jäsenenä hän oli ensimmäisen kerran valtiovarainministerinä 1966–67 ja toistamiseen 1972. Pääministerinä hän oli 1968–70 ja uudelleen vuodesta 1979.

Presidentin tehtäviä hän hoiti sijaisena 10. syyskuuta 1981 lähtien.

Puolustusneuvoston jäsenenä presidentti Koivisto on ollut valtiovarainministerikautensa 1966–67 ja 1972 sekä

puheenjohtajana pääministerinä toimissaan 1968–70 ja 1979–81.

Varusmiespalveluksensa presidentti Koivisto suoritti sodan aikana palvelen 18.6.1941–26.3.1942 209. Ilsojelu-komppaniassa, 26.3.1942–13.9.1942 JvKoulK 1:ssä sekä sen jälkeen JR 35:ssä. Helmikuussa 1944 hänet siirrettiin I. D:n Jääkärikomppaniaan, josta hän kotiutui sodan jälkeen 14.11.1944.

Sotilasarvoltaan presidentti Koivisto on alikersantti.

MEKLARI

YLIPÄÄLLIKKYYDESTÄ

Tasavallan puolustusvoimat ja kaikki reserviläisetkin ovat saaneet uuden ylipäällikön. Pitkäaikaisena pääministerinä ja puolustusneuvoston jäsenenä Mauno Koivistolla lienee jo etukäteen kohtuullisen selvä kuva maamme puolustuskyvystä ja puolustusvoimien tehtävistä, nykyisestä tilanteesta ja ongelmista, joihin puutteetkin on luettava. Tässä mielessä hän ei putoa yllättyneenä sählingin keskelle, vaan kysymyksessä on lähinnä kokonaisnäemyksen tarkentaminen ja tutustuminen tiettyihin yksityiskohtiin.

Uuden tasavallan presidentin ensimmäinen tehtävä ylipäällikkönä – kunnia-komppanian tarkastus – ainakin sujui tyylikkäästi ja varmasti. Eiköhän se siitä lähde!

☆☆☆

Käydessään 1930-luvulla Lapissa pistäytyi silloinen puolustusvoimien ylipäällikkö, presidentti Svinhufvud kuuluisan Taula-Matin kämpällä. Astuessaan kynnyn yli presidentti tervehti ovea avaamaan vääntäytynyttä isäntää ja kysyi.

– Sopiikos pistäytyä tervehtimässä?
– Joo ainaki, Taula-Matti vastasi ja lisäsi: On täällä ollut everstejäkin, se Vilamo.

☆☆☆

Suomen Hallitusmuodon 30 §. kuuluu: ”Presidentillä on Suomen sotavoiman ylin päällikkyys, mutta hän voi sen sodan aikana toiselle luovuttaa.”

Näin ollen presidentti on ylimpänä päällikkönä oikeutettu, jos hän katsoo sen tarpeelliseksi, itse asettumaan koontuneiden, aseissa olevien joukkojen etunensä ja itse komentamaan sotaharjoituksissa taikka taistelukentällä ja tällöin antamaan asianhaaran mukaisia käskyjä. Tunnettu lainoppinut, professori Robert Hermanson (1846–1928) on edellä mainittujen ajatuksien takana.

☆☆☆

Messuhallissa vietettiin 1945 presidentti Ståhlbergin 80-vuotisjuhlaa. Tasavallan presidentti Mannerheim saapui juhlaan adjutanttinsa seuraamana muun yleisön jo ollessa paikallaan. Koska oli varsin kylmätuntuista, majuri Bäckman aikoi ottaa marsalkan päällystakin käsivarrelleen, mutta kysyi kuitenkin ensin, voiko hän sen tehdä.

– Kyllä, marsalkka vastasi, mutta menkää sitten jonnekin takapenkille istumaan.

Sanoja seurasi paljon puhuva katse, sillä marsalkkahan ei halunnut olla vanha. Bäckman jätti kiireesti päällystakin säilytykseen.

☆☆☆

Edelleen Hermansonin mukaan Suomen sotavoiman ylintä päällikkyyttä presidentti ei voi rauhan aikana toiselle luovuttaa. Sodankaan aikana hän ei ole siihen velvollinen, joskin hän tällöin voi luovuttaa ylimmän päällikkyuden toiselle, samoin kuin hän voi luovutuksen peruuttaa ja ottaa jälleen itse ylipäällikkyuden tai luovuttaa sen jollekulle muulle henkilölle.

Se henkilö, jolle presidentti on luovuttanut ylipäällikkyuden, ratkaisee kaikki ne sotilasasiat, jotka kuuluvat presidentin ratkaistaviin ylipäällikkönä, siis kaikki sotilaskäskyasiat. Niin kauan kuin ylipäällikkyys on toiselle luovutettu, ei presidentti voi ylipäällikön ratkaistaviin asioihin puuttua.

Joskin ylipäällikön tehtävät sodan loputtua itsestään lakkaavat, tulee presidentin tehdä asiasta nimenomainen päätös, mikä samoin kuin päätös ylipäällikkyuden luovuttamisesta on tehtävä valtioneuvostossa.

☆☆☆

Ammattikateutta, sanoi pioneeri Järvinen, kun salama iski ja kuului jyrinää.

☆☆☆

OY FORCIT AB

HANKO

Kun on kysymys metallin pintakäsittelystä tai kestävästä lattiaista, antaa oikean vastauksen

Oy TRANS-MERI Ab

Teollisuusmyynti
Itälahdenkatu 11
00210 HELSINKI 21
Puh. 90-673 011

RAKENNUSTUOTANTO

Päättäjiä ja tekijäin lehti

SUOMEN
RAKENNUSTEOLLISUUSLIITTO

BEIERSDORF OY

Postilokero 91, 20101 Turku 10
Puh. 361 500 Telex 62 157

Tekijämiehen puukko

Marttini

Piper on oikea kone jokaiselle lentäjälle ja liikeyritykselle.

Piper on jo kaste kaikkialla maailmassa. Joka kolmas yleisilmalukone Suomessa on Piper. Piper varjasta löytyy oikea ja luotettava kone niin liikematkalle, ilmailun harrastajille kuin koulutukseenkin.

Kaanny Piper asioissa Kar-Airin puoleen. Lentokoneiden myynti Malmiin lentoasema, puh. 378 144

Piper Seneca on maailman eniten myydyt kaksimotittorinen

KAR-AIR OY

Itä-Siperianlaika

- Suomen pystykorvat
- Karjalan karhukoirat
- Lapin porokoirat
- Pohjanpystykorvat
- Pitkäkarvaiset lapinkoirat
- Itä- ja Länsi-Siperian laikat
- Keski-Aasian susikoirat
- Etelä-Venäjän susikoirat
- Kaukaasian susikoirat
- Venäjän ajokoirat

MATTI KUIVILA

99600 Sodankylä Puh. 993-11113

SANOTTU ON

Piirroksat Matti Laine.

Jo 3. painos

Tilaukset suoraan
kustantajalta

Kaskuja vanhasta Karkusta, Keikyästä, Kiikasta, Kiikoi-
sista, Tyrväästä, Vammalas-
ta ja Sastamalasta meidän
päiviltämme aina vuosisato-
jen taakse. 124 s., 35 mk.

Tyrvään Sanomat,
PI 21, 38201 Vammala.
Puh. (932)-43511.

KADETTIPIIRIEN MUISTETTAVA MYÖS KANSALAIS- JA TYÖVÄENOPISTOT

Oheisilla riveillään rehtori Ilmari Ojala viittaa Kadettikunnan kouluille antamaan apuun ja totea, että myös vapaa sivistystyö voisi sotilaiden avusta hyötyä, mikäli puolin ja toisin paremmin tunnettaisiin. Esimerkiksi kansalais- ja työväenopistot voisivat järjestää turvallisuuspolitiikan opetuksesta vastaaville opettajille lyhytkursseja. Maanpuolustuskilat puolestaan tarjoavat opistoille turvallisuuspolitiikan 20 tunnin kansalaiskurssia. Semmoisissa opetuskokonaisuuksissa tarvittaisiin muutamalla tunnilla upseereiden asiantuntemusta.

Kylkirauta on viime vuosina useaan otteeseen arvokkaalla tavalla kiinnittänyt huomiota koululaitoksen mahdollisuuksiin — myös velvollisuuksiin — turvallisuuspoliittisen tiedon levittämisessä. On myös saatu lukea opettajien ja kouluhallinnon virkamiesten näkemyksiä samoista asioista.

Toiveet turvallisuuspolitiikan saamiseksi omaksi oppiaineekseen ovat tällä kertaa liiallisia. Käytettävissä olevan kokonaistuntimäärän uusjakoon on ilmoittautunut liian suuri joukko liian monen intressiryhmän edustajia. Turvallisuuspolitiikkaa opetetaan siis edelleen läpäisyperiaatteen mukaan, jonka ei sittenkään tarvitse olla niin huono puite kuin monesti on uskottu.

Koululaitosta ja opettajia Kadettikunta on asiantuntevasti ja ammattitai-

toisesti auttanut. Siitä työstä ollaan monella taholla kiitollisia. Kun järjestöllä tuntuu edelleenkin olevan sekä halua että valmiutta varsinaisen ammatin ulkopuoliseen aatteelliseen työhön, sen tarjoama voimavara on syytä hyödyntää tarkoin. Sillä on nimittäin käyttöä muissakin oppilaitosmuodoissa kuin oppivelvollisuuskoulussa ja lukiassa.

Vapaa sivistystyön oppilaitosten ja erityisesti kansalais- ja työväenopistojen opetussuunnitelmiin turvallisuuspolitiikan luennot soveltuvat hyvin; ne ovat myös täydessä sopusoinnussa opistoja ohjaavien säännösten kanssa. Kun valvetuneimmat opettajat ovat huolissaan turvallisuuspoliittisten tietojensa riittävydestä ja ajanmukaisuudesta, he voivat paikalliselta opistolta pyytää vaikkapa ns. lyhytkurssia tilanteen kor-

jaamiseksi. Olisi siis kohdallaan, että kadettiipiirit informoisivat palvelumahdollisuuksiaan myös alueensa kansalais- ja työväenopistoille. Ne pystyvät maksamaan opetuksesta varsin kohtuullisen korvauksen ja mm. matkakustannukset.

Toisestakin syystä opistojen tulisi tuntea Kadettikunnalta saatava tuki. Maanpuolustuskilat ry:n hallitus on laatinut turvallisuuspolitiikan kurssin, joka ”koe-käytössä” on osoittautunut tarkoitukseenmukaiseksi. Keskusjärjestöllä on 63 jäsenkiltaa ympäri maan, ja monet niistä tulevat pyytämään seutunsa opistolta kurssin toimeenpanemista. Kun kymmenen teemaa ja 20 tuntia käsittävään sarjaan kuuluu yksi tai kaksi melko puhtaasti sotilasammattillisiin tietoihin vetoavaa aihetta, rehtoreiden olisi hyvä oitis tietää, mistä apu saadaan.

OY MULTOR AB

Lönnrotinkatu 32, 00180 Helsinki 18
Puh. 644 090

Lääketieteelliset tutkimukset

MIKKELIN TUTKIMUS OY

Yleis- ja erikoislääkäreiden tutkimuksia sekä päivystysvastaanotto

Porrassalmenkatu 23 MIKKELI
Puh. 955-365 011

Pohjatutkimuksia, Kunnallistekniikkaa, Kartoituksia
Insinööritoimisto Pohjatekniikka Oy

Vattuniemenkatu 12, 00210 Hki 21

Puh. 90-672 227

SAROY SR-KAIUTINSARJA
Täydellisen HiFi-äänien puolesta

Puh. 924-13 705/Saroy-myynti

OY SAROY AB

Pauankatu 3, 24130 Salo 13

KULJETUSLIIKE VAANO OY

32700 Huittinen

Puh. 932-61 321

OY TALMU AB

Hähkänä 24100 Salo 10

Puh. 924-65 751

Toimialueensa suurin
**VIITASAAREN SEUDUN
OSUUSPANKKI**

Viitasaari 946-21 720

Kinnula 944-85 420

RAUTASOINI OY

Vihiojantie 16-18 Tampere

Puh. 931-324 450

**IITIN
OSUUSPANKKI**

KAUSALA

☎ 951-60 610

LAND - MARINE OY

Puh. 921-726 106

**KANKAANPÄÄN
OSUUSPANKKI**

Torikatu 9 38700 Kankaanpää

Puh. 930-23 420

Niinisalon konttori puh. 930-36 036

Rakennuspuusepän tuotteet
Laakson Puuelementti Oy

Laurinkatu 47 08100 Lohja 10

Puh. 912-22 815

**PÄLKÄNEEN
OSUUSPANKKI**

36600 Pälkäne

Puh. 936-3336

VAPPO

VALTION POLTTOAINEKESKUS

Pääkonttori Jyväskylässä

Automatiikka-Asentajat Oy

INSTRUMENTOINTIASENNUSTEN ERIKOISLIIKE
Näsilinnankatu 22 A 33210 TAMPERE 21 Puh. 31 831

OY VALOJOHTO AB

A-ryhmän sähköurakoitsija

Tuusulantie 4 04200 Kerava

Puh. sarja 246 975

Eräitä kenr. Pattonin ajatuksia taistelukentältä

Korkeiden johtajien samoin kuin esikuntaupseerien pitäisi päivittäin käydä etulinjassa saadakseen tietää, mitä todella tapahtuu, ei kuitenkaan välttämättä tarkoituksenaan moittia tai muuttaa jotain. Tärkeintä on lähteä linjoille nähdäkseen omin silmin ja tullakseen nähdyksi johtajana, samalla kun itse saa tietoja.

☆ ☆ ☆

Käskyn antaminen ei vaadi enempää kuin 10 % tehtävän koko suorittamiseen vaadittavasta ajasta. Jäljellä olevat 90 % johtajan vaivoista ja ponnistuksista on huolehtimista ja valvomista, että käsky täytetään välittömästi ja tinkimättä.

☆ ☆ ☆

Se joka ei suo itselleen lepoa, ei kestä kauan. Jos todella on tarpeen, jokaisella on oltava voimia työskennellä keskeytyksettä, mutta tällaiset tilanteet eivät ole jokapäiväisiä.

☆ ☆ ☆

Mitä lähemmäksi rintamaa olet valinnut komentopaikkasi, sitä vähemmän aikaa kuluu linjoille pääsemiseen ja sitä nopeammin paluu sujuu.

☆ ☆ ☆

Suunnitelman on oltava yksinkertainen ja joustava. Ennen kaikkea se on sovellettava suunnitelman täytäntöönpanijoiden mukaan.

☆ ☆ ☆

Tiedustelutoimintaa ei ole koskaan liikaa.

Tiedustelulla hankitut vihollistiedot muistuttavat kananmunia — mitä tuoreempia sitä parempia.

☆ ☆ ☆

Käskyn on oltava lyhyt ja sen on sanottava mitä on tehtävä, mutta ei miten on tehtävä. Käsky voidaan pitää muistilistana ja ilmauksena käskynantajan ottamasta vastuusta.

☆ ☆ ☆

Taistelun aikana on ylempiarvoisen huomattavasti helpompi tulla eteen kuin alaisen jättää linjat.

☆ ☆ ☆

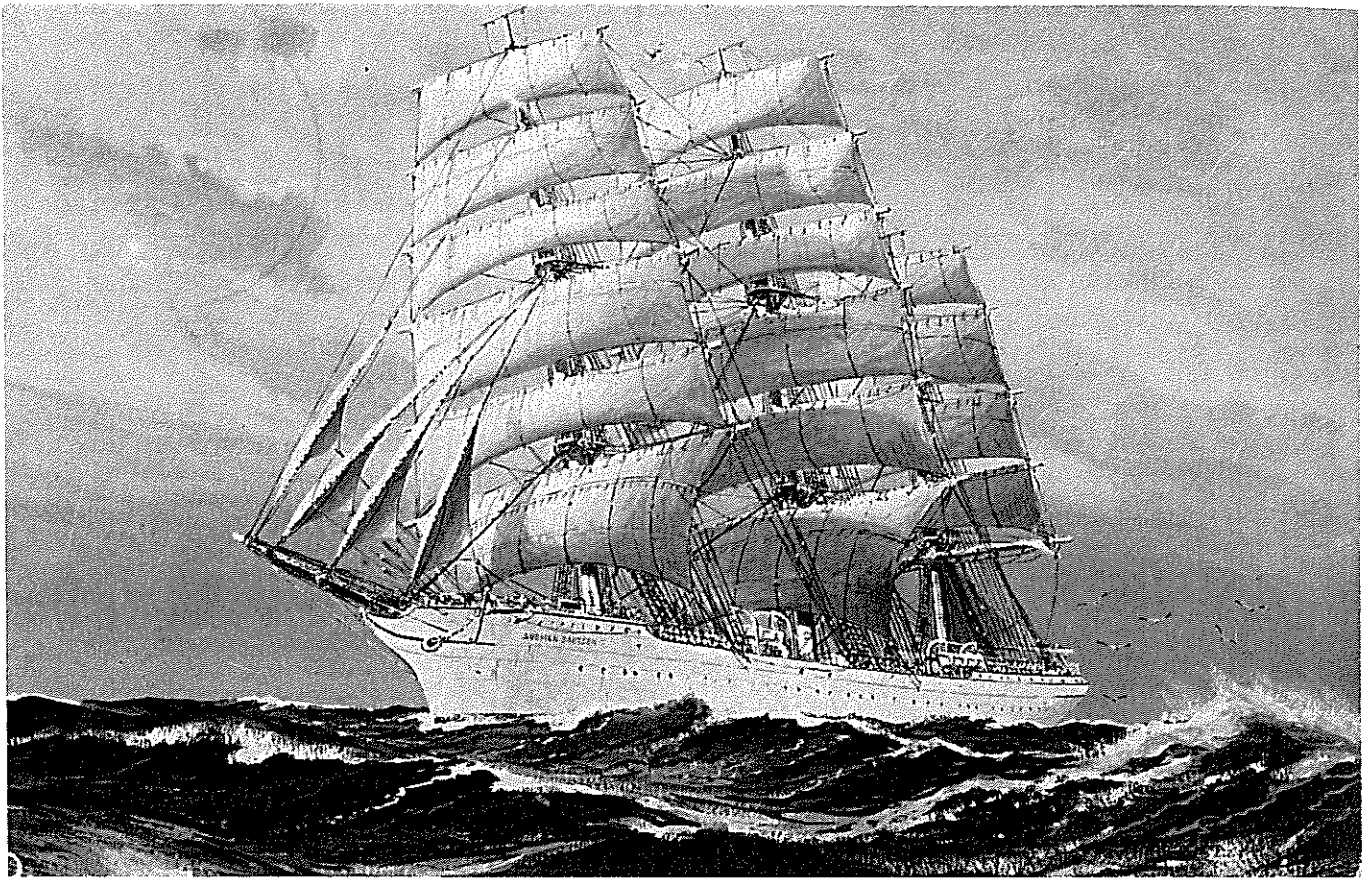
Johtajan on henkilökohtaisesti käytävä katsomassa haavoittuneita, ja tämä hänen on tehtävä usein.

☆ ☆ ☆

Jollette alituiseen vahvista ja vaadi kuria, on omaa syytänne, jos joukkojen voimat ehtyvät.

Lähde: Revue Militaire Suisse 10/76

SUOMEN JOUTSENEN MATKASSA

OLLI KÄÄRIÄ

Joulukuun 22. päivänä 1981 on kulunut 50 vuotta K/L Suomen Joutsenen ensimmäisen valtameripurjehduksen alkamisesta. Koululaivan kahdeksalle matkalle osallistui merivoimien kadettiupseereja n. 130 miestä. Ensimmäiselle matkalle osallistuiin aliluutnantina. Meriupseereiksi koulutettuja oli sillä kerralla 20 henkilöä ja meitä on jällellä 3 nuorinta.

Nimi "Suomen Joutsen" lienee peräisin vuodelta 1565 jolloin Ruotsi—Suomen laivaston amiraali Banerin lipulaiva oli nimeltään Suomen Joutsen. Nykyinen Suomen Joutsen sai nimensä 1.11.1931. Kolmimastoinen teräsrunkofregatti oli rakennettu Ranskassa rahtilaivaksi v. 1902. Muutamia vuosia myöhemmin alus oli myyty Saksaan kauppalavaston päällystön koulutuslaivaksi, purjehtien "Oldenburg" nimisenä. Suomen sotalaivaston käyttöön fregatti ostettiin v. 1930. Alus vietiin heti Uuteenkaupunkiin telakoitavaksi ja peruskorjattavaksi oman laivastomme tarpeita varten. Työn otti vastaan Laivatelakka O/Y.

K/L Suomen Joutsen on 96 m pitkä (vesilinjasta 80 m), leveys 12,30 m, syväys painolastissa 4,8 m ja uppouma

2900 tonnia. Purjepintala-ala on 2200 m², purjekerran paino 3 tonnia. Jokaisella matkalla oli mukana kolme purjekertaa. Isomasto ja keulamasto ovat samanlaisia, isoraaka painaa 4 tonnia ja pituutta sillä on 27 m. Mastothan ovat terästä ja kolmiosaisia. Isomaston korkeus on vesilinjasta 52 m. Rikiin tuli korjauksen aikana Uudessakaupungissa uutta köyttä 15 km ja uutta vaijeria 11,5 km.

Uudenkaupungin telakalla koululaiva viipyi jokseenkin tasan vuoden. Sen aikana uusittiin 14 kpl pohjalevyjä, à 1 tonnia. Lastitilat ja pääkansi purettiin. Kiviä sijoitettiin painolastiksi 1250 tonnia. Alus jaettiin kolmella vedenpitävällä poikittaislaipiolla neljään osaan. Pääkansi sai oregonmäntyisen pinnan. Tähän käytettiin 6000 jm 3x5 tuuman lankkua. Laivan perään tuli hyttipaikkoja 30:lle päällystöön lukeutuvulle. Välikannen uusimisen yhteydessä saatiin hyttitilat sotilasmestareille ynnä aliupseereille messeineen. Uuden välikannen keskiosaan sijoitettiin sairaala, apteekki, lääkäriin vastaanottohuone sekä 10 vuodepaikkaa potilaille.

Lisäksi koululaiva varustettiin kahdella Skandia-moottorilla (à 200 hv) ja

potkureilla. Ahtaissa satamaväylissä apumootorit olivat tuiki tarpeelliset. Neljä 10 tonnin polttoainetankkia oli konehuoneessa sekä kaksi pientä generaattoria sähkövirtaa antamassa 300:lle valopisteelle.

Taluskoneita oli monenlaisia moneen eri tarkoitukseen. Oli suutarin, räätälin ja puuseppien työhuoneet, paja, leipomo, pesula, sauna, parturi, astian pesuhuone. Suuret muonavarastot keulalavarastossa, myös purjeita ja varusteita varten. Jäähdytyshuone, liha- ja perunavarasto sekä kanttiini, olivat kaikki keulassa.

Kadettikokelaat oli majoitettu miehistön tapaan keulaskansseihin, joissa oli tilaa n. 100 miestä varten. Vuoteina olivat riippumatot, jotka päivän ajaksi pantiin kullekin varattuun kaappiin. Pöydät ja penkit oli kiinnitetty merenkäynnin varalta kattoon. Ruokailun tai muun syyn takia ne voitiin ottaa käyttöön.

Purjehtimalla saavutettiin helposti 12 solmun nopeus. Suurimmaksi nopeudeksi mitattiin 16,4 s, siis yli 30 km tunnissa.

Opiskelua harrastettiin koululaivalla jatkuvasti. Erilaisia oppijaksoja ja kursseja järjestettiin koko henkilökunnalle.

Kahdeksan matkan aikana sai opetusta n. 1000 miestä.

Henkilökunnasta 30-40 miestä kuului kantahenkilökuntaan. Lähes jokaisella matkalla oli pääasiassa samoja sotilasmestareita, aliupseereita. Nämä harvemmin vaihtuvat miehet olivat n.s. päivämiehiä, pääasissa taloushenkilökunnasta. Nämä ammattinsa tuntevat erikoismiehet olivat vapaina vahtipalveluksesta. Esim. suutari, räätäli, leipuri, purjeneulojat, pesulan hoitaja, puusepät olivat päivämiehiä. Heihin kuuluivat myös pastori, lääkäri, opetusupseerit ja jotkut varastomiehetkin.

Jokaiselle miehelle kuului laivassa oma vastuualueensa, josta hän yksinomaan huolehti. Laivatarkastuksessa kukin mies ilmoitti oman huoltoalueensa. Jokaiselle oli tarkalleen määrätty tehtävä ja paikka eri hälytystapauksissa, 1) irroitus, — ja kiinnityshälytys 2) ankurin nosto — ja laskuhälytys 3) tulipalohälytys 4) vuotohälytys sekä 5) laivan jättö.

Suomen Joutsen oli täydellisesti valmistautunut myös syksyllä 1939 lähtemään yhdeksännelle matkalleen. Presidentti Kallio kielsi sodanuhan vuoksi tämän valtameripurjehduksen.

Sodan aikana oli koululaivamme riisuttuna emälaivana ilman takilaa. Vielä rauhan palattua Suomen Joutsen suoritti emälaivan tehtäviä miinanraivaajien huoltoalukseksi. Tämän operaation jälkeen luovutettiin laiva kauppa- ja teollisuusministeriön käyttöön.

Kahdeksalla matkallaan K/L Suomen Joutsen purjehti 53 kuukauden aikana yhdeksää kierrosta vastaavan matkan maapallon ympäri ja poikkesi 48:ssa satamassa.

Kahdeksalle matkalle osallistui yhteensä 1018 miestä. Heistä on vielä elossa 346. Ainoastaan kolme miestä on tehnyt kaikki kahdeksan matkaa. Vanhin vielä elossa olevista on 85 v. ja nuorin on jo täyttänyt 63. Vuosittainen kato on viime vuosina lisääntynyt.

Kadettikunta ry:n

VUOSIKOKOUS

pidetään lauantaina 13.3.1982. Kokouspaikkana on Kuntoutumis- ja liikuntakeskus PEURUNKA Laukaassa n 18 km Tikkakoskelta. Kokouksessa käsitellään sääntöjen 12. §:ssä mainitut asiat. Liikenneyhteyksistä johtuen kokouspäivä aloitetaan varsin aikaisin seuraavalla ohjelmalla:

Klo 08.30 Valtuuskunnan kokous
10.00 Vuosikokouslounas
10.45 Vuosikokous
12.45 Päättyjäiskahvit.

Valtakirjojen tarkastus tapahtuu klo 08.00 alkaen. Majoitus kokousta edeltävänä yönä on Ilmavoimien Viestikoulussa Tikkakoskella. Varuskunnan upseerikerho ja sen sauna ovat käytettävissä.

KULJETUKSET

Keski-Suomen kadettiipiiri huolehtii kujeuksista 12.3. illalla Jyväskylältä Tikkakoskelle ja sieltä aamulla 13.3. Peurunkaan sekä kokouksen päätyttyä Jyväskylään siten, että sieltä ehtii Tampereen suuntaan klo 14.08 ja Pieksämäelle klo 14.10 läheteään junaan.

ILMOITUKSET

Majoitus- ja kuljetustarpeesta sekä osallistumisesta vuosikokouslounaalle (25 mk) pyydetään ilmoittamaan 5.3.82 mennessä Kadettikunnan toimistoon puh. 90-665 739 tai 90-665 137 lukuun ottamatta Keski-Suomen kadettiipiiriä, joka huolehtii oman piirinsä ilmoittautumisista.

Hallitus

Asennusliike N. Lehtinen Konepaja

26410 KAARO Puh. 938-32800

Suoritamme putkituksia laivoihin ja teollisuudelle.
Levy ja hitsaustöitä.

Liitä kotivakuutuksesi
Samposopimukseen
saat sopimuslennuksen

Tarkista myös
vakuutusmäärä.

 SAMPO-YHTIÖT

TULE MUKAAN
HIIHTOVAELLUKSELLE!

Vaellukset alkavat helmikuussa -82
Tarkemmat tiedot vaelluksesta
saat Poromiehen Majatalosta

Sinua palvelee kotoisasti

LAPISSA

Poromiehen Majatalo

TORVINEN ☎ 993-72 141 LEHTOVAARA

Nykyaikainen
SUUR-LEIPOMO
Lapiin Pankki Oy
96320 ROVANIEMI 32
TEOLLISUUSTIE 11 Puh. 991-21951
PAKARISTA PARHAAT TUOTTEET

JALASJÄRVEN SÄHKÖ OY

61600 Jalasjärvi
Puh. 964-60 159

NURMEKSEN OSUUSPANKKI

Porokylä – Nurmes
Puh. 976-20800

OY TELEMERKKI AB SÄHKÖKOJETEHDAS

Nuppulinna
Puh. 914-82363

POSION LEIPOMO

Konditoria-kahvio

97900 Posio – Puh. 991-421 031

RAKENNUSLIIKE

OLAVI RAUTASALO

Viitasaari – puh. 946-22350

FINNBOARD

Eteläesplanadi 2, puh. vaihde 661 381
00100 HELSINKI 10

RAKENNUSLIIKE P. HOLOPAINEN

Ojakatu 1 C 33100 Tampere 10
Puh. 931-110411

Lappeenrannan Rautakauppa Oy

Kauppakatu 32 53100 Lappeenranta 10
Puh. 953-15 870

KARSTULAN APTEEKKI

43500 Karstula

LIKENNÖITSIJÄ UNTO KUPARI

43640 HUMPPI Puh. 944-67 133

muotolevy oy

OHUTLEVYALAN ERIKOISLIIKE
03100 NUMMELA
Puh. vaihde 913-23 300
Telex 12-2698

ASEKORJAAMO JUKKA RANTA-ESKOLA

Rantakatu 38 86300 Ylivieska
Puh. 983-72 030

PUISTOMÄEN PUU OY

PUUTAVARALIIKE JA HÖYLÄÄMÖ
Puistomäenkatu 47 20810 Turku 81
Puh. 357 062

Sahatavaraa – Listoja – Paneeleja – Puutavaran
sahausta ja höyläystä – Kuljetuspalvelu

KOTKA – KORRO OY

Hiekkapuhallus ja lujitemuovityöt

Takojantie 6 48230 KOTKA 23
☎ 952-23 400

Ravintola TAVINPYRSTÖ

MAANINKA
Puh. 971/511198
– Tanssia pe-la –

AUG. LIPSANEN OY

Satakunnankatu 31
28130 PORI 13
Puh. 939-19 321

Ykköslehti Vaasan läänissä

VAASA

on luotettava tiedonvälittäjä
Pohjanmaalla

Eläketiedotustoimisto

Lönnrotinkatu 27 B
00180 Helsinki 18
Puh. 90-640 301

LEVYTUKKU OY

Soitinalan maahantuonti- ja tukkuliike
HELSINKI

JW Suominen oy

Nakkila, ☎ 939-72 400 ☎ 26 178 jws sf

SODANKYLÄN SEMENTTIVALIMO AHOPELTO KY

Puh. 993-11 179
BETONIASEMA
Puh. 993-11 947 99600 Sodankylä

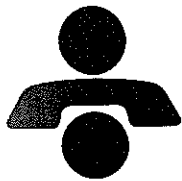
KOILLIS-LAPIN SÄHKÖ OY

Maakunnallinen sähköntuottaja –
ja jakeluyhtiö

Vapaudenkatu 8 B – KEMIJÄRVI – Puh. v. 992-12 701

ILMASTOINTIASENNUS KUITTINEN & KASTINEN OY

80710 LEHMO
Puh. 973-83 208, 83 431

Päijät-Hämeen Puhelinyhdistys

TEOLLISUUDEN VOIMA OY INDUSTRIENS KRAFT AB

Kutojantie 8
02630 Espoo 63 27160 Olkiluoto
puh. 90-523 522 puh. 938-18 220

SUOMALAISTA LAATUYÖTÄ
Valmistamme lumenraivauskalustoa autoihin ja
traktoreihin. Rakennusten julkisivujen huoltohissit.

VIKMET OY

Hernepellonkuja 4, 00560 Helsinki 56. Puh. 799 233

OY MEC-RASTOR AB

Satamakatu 4, 00160 HELSINKI 16

HÖCKERTIN SEURAAJAT OY

Kaivokatu 14
94100 KEMI 10

EFFOA

SUOMEN HÖYRYLAIVA OY

HOTEL INTER-CONTINENTAL

Puh. 90-441 331
Mannerheimintie 46
00260 Helsinki 26

ETELÄ-SUOMEN SANOMAT

– Maakunnan ykköslehti –
Lahti

Oulun Keskus-Optiikka

Isokatu 28, Oulu, puh. 12 684

**VALINTA
KAARTOJÄRVI**

KERAVA puh. 245104

Loviisan Puhelinosuuskunta

Sibeliuksenkatu 3 Loviisa

Puh. 915-531851

Sanomalehti POHJOIS KARJALA

maakunnan kakkoslehti

75 v. Karjalaista työväenlehteä
Pamilonkatu 1 80101 JOENSUU 10
Puh. (973) 26301

Rakennustoimisto KONTE OY

Kauppapuistikko 26, puhelin 115891
65100 VAASA 10

Painoratas Oy

Suvilahdenkatu 6 C
Helsinki 50. ☎ 738755

Sievin Jalkine

85310 SIEVI as
Puh. 983-85040

MISSTEX OY

Naisten pukinetehtas

muodikkaita takkeja, leninkejä ja hameita

Puh. 983-52323 86600 HAAPAVESI

SÄHKÖ-INSTO

Purokatu 8 21200 RAISIO

Puh. 782166

SIIRTOTEKNIikka

SITE OY

☎ 965-54351 Telex 72-173

63100 KUORTANE — FINLAND

Ylö-Tehtaat Oy

33480 Ylöjärvi

— Maatalouskonetehtas —

Puh. 931-480666

VAIHTO-SÄHKÖ OY

Runeberginkatu 19 48200 KOTKA 20
Puh. 952-181222
Eteläharju 2 07950 LOVIISA
Puh. 915-52023

Sähköalan tukkuliike eteläisessä Kymenlaak-
sossa

MAINOS- JA VAPAA-AJANLAKIT

Keskimäen Neulomo

60800 ILMAJOKI, puh. 964-56 288

Leipomo J.W. Virtanen Oy

Kasarmikatu 4 HELSINKI 14
Puh. 636854

Tervetuloa tutustumaan hyvin tuotteisiimme.

OMP-YHTYMA OY

RAKENNUSTUOTANTO
KONEPAJA
Messipojantie 20/27
PL 312, 90501 OULU 50
Puh. 981-341 322
Teleks 32324 omp sf

RAJAVILLE
BETONITUOTETEHDAS
Mittamiehentie 4
PI 311, 90501 OULU 50
Puh. 981-346 344
Teleks 32335 rajou sf

ARVO WESTERLUND OY

KUTOJANTIE 6 • 02630 ESPOO 63 ☎ 90-523 511

KYMMENEN KYSYMYSTÄ

Kylkirauta aloittaa tässä numerossa uuden palstan "Kymmenen kysymystä". Tällä palstalla tullaan kysymään asiantuntijoilta ajankohtaisista asioista. Ensimmäisenä vastaajana on pääesikunnan suunnitteluosaston päällikkö, everstiluutnantti J A Niska.

Mitä tarkoitetaan puolustusvoimien hallinnollis-taloudellisella suunnittelulla?

Sillä tarkoitetaan vapaasti muotoiltuna kaikkea sitä suunnittelutoimintaa, johon perustuen puolustusvoimien henkilöstö- ja materiaalivoimavaroja pyritään käyttämään ja hankkimaan, jotta puolustusvoimien toimintaedellytykset olisivat joka hetki parhaat mahdolliset niin rauhan-, sodan uhka-ajan- kuin kriisin ajan tehtävien hoitamiseksi. Se on siis puolustusvoimien kaikkien toimenpiteiden yhteensovittamista siten, että saavutetaan käytettävissä olevien voimavarojen puitteissa optimaalinen tulos.

Sotilaallinen suunnittelu yhtäältä antaa hallinnollis-taloudelliselle suunnittelulle ja toisaalta saa siltä perusteita ja tavoitteita.

Onko puolustusvoimien hallinnollis-taloudellinen suunnittelu vain sen sisäinen asia?

Ei, se on osa koko puolustushallinnon ja sitä kautta valtion suunnittelujärjestelmää. Ajallisesti se jakautuu n 15,5 ja 1 tunnin aikavälin kattaviin suunnitelmiin, jotka tunnustetaan esimerkiksi PTS-, Toiminta- ja talous- sekä vuotuisina varojen käyttösuunnitelmina. Budjettiesitys on myös eräs, vuoden aikavälin kattava suunnitelma valtion toiminnasta ja sen raioituksesta.

Miksi puolustusvoimat esittivät III parlamentaariseen puolustuskomitealle, että sotilaallisen maanpuolustuksen määrärahojen reaalisen vuotuisen kasvun olisi tullut olla ainakin +5 % vuosina 1982-86?

Koska 5 %:n kasvutrendin, joka olisi vastannut II PPK:n kasvusuositusta vuosille 1977-81, avulla vuosina 1982-86 ja siitä eteenpäin, olisi turvattu puolustusvoimien suorituskyvyn kehittämispäämäärien saavuttaminen 15 vuodessa eli vuoteen 1997 mennessä. III PPK:n suositus vastasi kuitenkin vain +3,8 %/v-trendiä - silti hyväksyen pitkän aikavälin kehittämispäämäärät.

Milloin laaditaan puolustusvoimissa vuoden 1983 menoarvioehdotus? Entä milloin Toiminta- ja taloussuunnitelma 1984-88?

Budjettiehdotus -83 laaditaan alkuvuoden aikana 1982 ja Pv:n TTS 1984-88 valmistuu lopullisesti syyskuun 1982 kuluessa.

Mikä ero on kiinteällä ja käyväällä hinnalla (hintatasolla)?

Kiinteällä hinnalla (-tasolla) tarkoitetaan tietyn ajankohdan tai indeksiarvon mukaista "markkaa". Käypä hinta on maksuajankohdasta riippuva, senhetkinen "markka". Esimerkiksi vuoden 1982 tulo- ja menoarvio on laadittu vuoden 1982 arvioituun, keskimääräiseen, käypään hintatasoon. Sotilaalliselle maanpuolustukselle budjetoidut menot (lisämenoarviot ml) vuonna 1981 olivat noin 3.033 Mmk, mikä vastanee vuoden 1982 kiinteässä hintatasossa noin 3,4 Mrd mk.

On todettu, että puolustusvoimien budjetti jäi vuodelle 1982 noin 300 Mmk alle III parlamentaarisen puolustuskomitean tason. Kuitenkin suositus oli 3 240 Mmk ja budjetti 3 272 Mmk. Missä piilee villakoiran ydin?

III PPK suositti vuoden 1981 hintatasossa puolustusvoimien vuoden 1982 menoiksi 3 240 Mmk. Jos inflaation nousu arvioidaan 11-12 %:ksi, niin summan olisi tullut olla noin 3 600...3 630 Mmk vuoden 1982 hintatasossa.

Vuoden 1982 valtion tulo- ja menoarviossa todetaan, että maanpuolustuksen menoihin käytetään yhteensä 3 571 Mmk. Kuitenkin julkisudessa myös mainitaan, että puolustusvoimille on ehdotettu vain 3 272 Mmk. Missä vika, vai onko sitä?

Maanpuolustusmenoiksi lasketaan valtion tehtäväluokituksen mukaan (tehtävän numero sulkeissa)

- hallinto (150) eli puolustus-	
ministeriön menot	47 Mmk
- sotilaallinen maanpuolustus	
(160)	3272 " "
- taloudellinen maanpuolustus	
(170)	253 " "
	3571 Mmk

Erikseen on vielä todettava pääluokkakohtainen tarkastelu. Siten 27. PI (puolustushallinto), sisältää kaksi ensimmäistä tehtävää (3321 Mmk) ja viimeinen tehtävä kuuluu 32. pääluokkaan eli kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalaan.

Miten paljon on vuodeksi 1982 valtion budjetissa ehdotettu käytettäväksi puolustusvoimien varustehankintoihin?

Yhteensä on esitetty vajaa 850 Mmk, joka muodostuu seuraavasti:

- perushankinnat	367.2 Mmk
- uusinta	365.0 " "
- uusinta käytöstä poistettun	
tilalle	1.0 " "
- telakkateollisuuden	
työllisyyden ylläpito	16.65 " "
	849.85 Mmk

Miten suuren osuuden varustehankinnat muodostavat puolustusvoimille vuodelle 1982 ehdotetuista menoista?

Varustehankinnat edustavat kaikista menoista noin 26 %.

Muu jakautuma on

- varsinaiset virkapalkat	30 %
- asevelvollisten ylläpitomenot	11 %
- koulutuksen erityismenot	1 %
- varustuksen käyttö ja kunnoss-	
pito	17 %
- kiinteistö- ja muut menot	15 %

Suomen aseviennistä on puhuttu ja sitä on erällä tahoilla kauhisteltu viimeaikoina. Kuinka suuri se oli esimerkiksi vuonna 1980 miljoonina markkoina ja kuinka suurta osuutta se vastasi kokonaisviennistä?

Arvo oli 25 Mmk ja kokonaisviennistä 0,06 prosenttia. Vertailun vuoksi todettakoon, että vuonna 1980 luvut olivat

Ruotsissa	1 820 Mmk eli 1,5 %
Itävallassa	1 300 Mmk eli 2,2 %
Sveitsissä	681 Mmk eli 0,7 %

K A D E T T I K U N T A r. y.

PUNAVUORENKATU 14 B 32, 00150 HELSINKI 15 ☎ 665137 JA 665739 📠 7081

HALLITUS

Puheenjohtaja	kenrm	M Vanonen
Varapuheenjohtaja	maj	P Heinrichs

OSOITE

PE Oper.os: PL 919 00101 Hki 10	90-625 801
SOK PL 460 00101 Hki 10	90-650 611

PUHELIN

VALTUUSKUNTA

Puheenjohtaja	kenrl	J Pajula
---------------	-------	----------

Viiipurint. 21 A 7, 13210 Hämeenlinna 21	917- 68 771
--	-------------

TOIMISTO

Toiminnanjohtaja	kom	R Waris
Toimistonhoitaja	rva	M Lehtinen

Punavuorenk. 14 B 32, 00150 Hki 15

90-665 137

90-665 739

KADETTIPIIRI SIHTEERI

Helsinki	kapt	J Nousiainen
Itä-Uusimaa	kapt	R Piira
Lahti	ylil	T Hyvönen
Hämeenlinna	ylil	S Koponen
Länsi-Uusimaa	ylil	Ö Björkman
Riihimäki	ltn	A Salo
Turku	kapt	K Siiki
Niinisalo	kapt	P Ruotsalainen (pj)
Säkylä	ylil	J Roinne
Pirkka-Häme	kapt	E Helorinne
Keski-Suomi	kapt	K Hämäläinen
P-Kymenlaakso	ylil	V Lillberg
Etelä-Karjala	kapt	R Mirola
Mikkeli	kapt	Y Vehviläinen
Savonlinna	kapt	J Rouhe
Hamina	kapt	L Lind
Kuopio	maj	P Jouko
Pohjois-Karjala	kapt	P Haapalainen
Vaasa	ylil	H Ahola
Seinäjoki	ylil	V-M Heinijoki
Kokkola	kapt	K Rantanen
Oulu	kapt	N-K Malmivaara
Kainuu	ylil	J Mäki-Kokkila
Lappi	ltn	M Sahrakorpi
Kadettioppilaskunta	kad	J-P Haltia

OSOITE

EsikK, Pl 11, 00861 Helsinki 86	90- 68601
TaistK PL 5, 04401 Järvenpää	90-251491
HämRJP PL 6, 15701 Lahti 70	918- 40811
PsPrK PL 5, 13701 Parolannummi	917- 2071
UudPr PL 5, 10641 Dragsvik	911- 13760
ViestiR/RadK PL 5, 11311 Riihimäki 31	914- 35071
E/TurItPsto PL 5, 20811 Turku 81	921-359200
YK-KoulK PL 5, 38841 Niinisalo	930- 36050
24 C 12, 27910 Huovrinne	938- 70200
TamISpE PL 37, 33541 Tampere 54	931-615440
Anttonink. 9 G 16, 40250 Jyväskylä 25	941-211311
Pilvilinna C 30, 45100 Kouvola 10	951- 21161
PO PL 5, 53601 Lappeenranta 60	953- 12900
MikSpE PL 57, 50101 Mikkeli 10	955- 10777
SavISpE PL 12, 57101 Savonlinna 10	957- 22704
RUK PL 54, 49401 Hamina	952- 43020
SKSIE PL 80, 70101 Kuopio 10	971-222422
JoeSpE PL 55 80101 Joensuu 10	973- 25211
VaaRPsto PL 61, 65101 Vaasa 10	961-114361
IlmaSK PL 5, 62201 Kauhava	964- 80500
Pikiruukki 55 A, 67200 Kokkola 20	968- 14466
1. ErAutoK PL 87, 90101 Oulu 10	981-224833
Rak 4 A 6, 87600 Kajaani 60	986- 25751
Varuskunta 6 D 15, 99790 Jääkärikangas	993- 12951
KadK, PL 7, 00861 Hki 86	90- 68601

PUHELIN

UUSI SHARP ENNÄTYSKONE

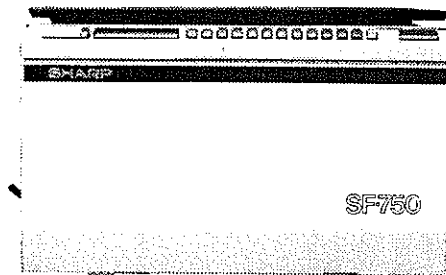
Maailman pienin kopiokone.*)

Ennätysmäisen tarkka kopiojälki.

Ällistyttävän toimintavarma.

Lapsellisen kevyt siirtää.

Hämmästyttävän nopea. Hintansa väärtti.

ÄLLISTYTTÄVÄN TOIMINTAVARMA

Tule tutustumaan paikan päälle. Tulet näkemään omin silmin Sharp SF 750 Ennätyskoneen ylivoimaisuuden.

*) Maailman pienin tavalliselle paperille kopioiva kone.

finnculator oy

Pulttitie 16, 00810 Helsinki 81
Puh. 90-7554433

Suomalainen elektroniikkateollisuus Onko yrityksesi pääpaino

elektroniikkasuunnittelussa ja markkinoinnissa!

Kun analysoit toimintaasi ja kannattavuuteen vaikuttavia tekijöitä saattaa olla, että havaitset alihankkijan käytön monella tavalla edulliseksi.

Me olemme alihankkija kun kysymyksessä on

Virtapiirilevyjen valmistus ja kokoonpano

Uusitun konekantamme ja juuri valmistuneen tilojemme laajennuksen ansiosta voimme palvella Teitä entistä joustavammin sekä takaamaan laatamme korkean tason piirilevyjen valmistuksessa ja kokoonpanossa.

Toimitusaikamme protosarjoille on 3—4 pv. ja tuotantosarjoille 3—4 viikkoa.

NYKY-OFFSET KY

Kiiskinkatu 5, 00550 Helsinki 55
puh. 90-765 655

PL 5, 64700 TEUVA
puh. 962-72141

N:o 6 1925

tiistä
maan
fela
h.m.
Oria.

edläu
o ja
edä.
moie

i. 7.
Oä
ama
olla

peh
ia le.
onaa
otou

Pyydämme ystävällisesti ilmoittaa, että katsunorin

LUKUPITOIHINNE

seksi muu on juhlatassuus, ome pa-
vat me melylavaan asuun nopeaan
ja kohtuushinnolla

Loimaan Kirjapaino Loimaa, Puhelin nro 1.

mittejä Kalle Matkaniemi ja jouturita Mändösten muutamot
ja le: Seuh Väijälä fela varalle M. paikalliset lahjoittajat ovat nhy-
onaa työllä ja si vettäla sturimpio- (hioittien toimintaa amuetauot.
otou la, lafontaa: "ouh pelin" Meiden puheen, effieimien ja
sar

Nykyään valmistamme aikakaus- ja järjestölehtiä

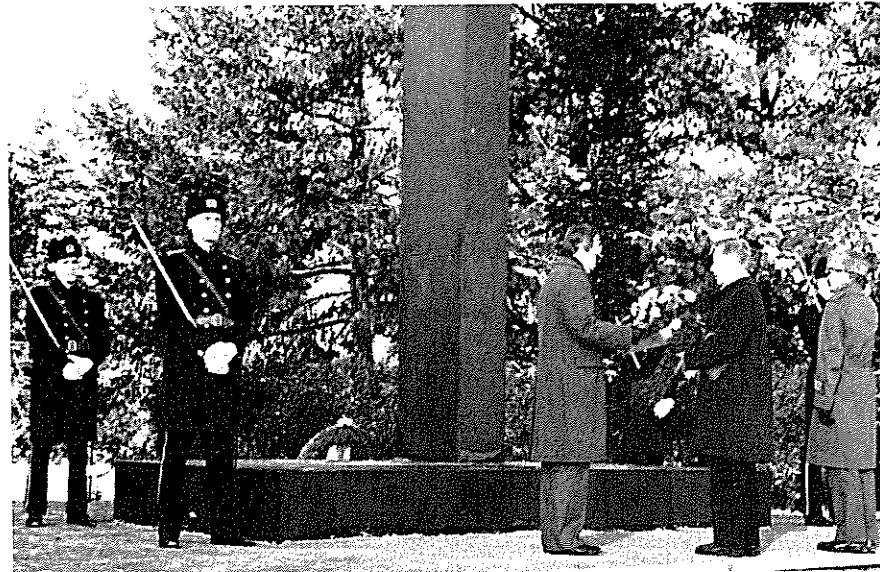
"miellyttävään asuun, nopeaan ja kohtuushinnoilla."

LOIMAAN KIRJAPAINO

KOUKUKUJA 8 10, 32200 LOIMAA PUH. 923-31232

Vapaussodan huoltosäätiön puolesta Kadettikunnalle luovuttivat Sinisen ristin soljella 1917–1918 säätiön puheenjohtaja kenrl Jukka Pajula ja maj Leo Rimpinen. Sen otti vastaan Kadettikunnan hallitus puheenjohtaja, kenrm Matti Vanosen johdolla.

Helsingin kadettipiirin kunnianosoitus 27.1.1982 Hietaniemessä. Sepeleettä laskevat evl P Havu, evl evp R Pietilä ja evl evp J Muttonen

100
AAMULEHTI
 sata vuotta uutisia

Korjauksia v 1982 merkkipäiväluetteloon

50-vuotta

Hirvonen, Lassi Seppo komdri 27.mek 16.10.82, on jäänyt pois merkkipäiväluettelosta.

Simola, Eero Antero maj 44.k 16.11.82, merkkipäiväluettelossa samoin kuin matrikelissäkin on virheellisesti 16.1.82.

Toiminnanjohtaja

Jäsenmaksu

Vuoden 1982 jäsenmaksu päätetään vuosikokouksessa, jonka jälkeen maksukortit postitetaan.

Hallitus tulee esittämään jäsenmaksuksi 50 mk, jota myös valtuuskunta on kokouksessaan 20.11.1981 päättänyt suositella. Jäsenmaksukortiston tietokonekäsittelystä ja toisaalta yli 60-vuotiaiden jäsenten vapaaehtoisesta maksuhalukkuudesta johtuen maksukortit lähetetään kaikille jäsenille, mutta sääntöjen 18. §:n mukaisesti jäsenmaksu on VAPAAEHTOINEN kuusikymmentä (60) vuotta täytäneille.

Tässä yhteydessä todetaan kiitollisuudella, että vuonna 1981 lähes 800 yli 60-vuotiasta on maksanut vapaaehtoisen jäsenmaksun ja sillä on ollut erittäin suuri merkitys Kadettikunnan taloudelle.

Hallitus

Tukimaksu

Omatoimisen rahoitusosuuden lisäämispyrkimyksistä huolimatta joudutaan edelleen varsin huomattava osa Kadettikunnan menoista kattamaan apurahoilla ja tukimaksuilla. Tästä syystä Kylkiraudan N:o 1/82 mukana on entiseen tapaan kortti ”Tukimaksu Kadettikunnan maanpuolustusaatteellisen työn hyväksi”, jota mahdollisimman monen toivotaan käyttävän sopivaksi katsomallaan rahamäärällä.

Hallitus

ITSENÄISYSPÄIVÄ LAHDESSA

Itsenäisyyspäivää 6.12.-81 vietettiin Lahdessa jo perinteisin juhlamenoin. Lahden veteraanien yhteistyöelin toimi liikkeelle panevana voimana ja järjesti mm Kansalaisjuhlan Lahden Urheilutalolla. Välittömästi tämän jälkeen alkoi Lahden Sotilaspiirin johtama paraatikatselemus ja ohimarssi, jonka vastaanotti eversti Olli Tikka. Paraatiin otti osaa erittäin suuri joukko sotiemme veteraaneja ja reserviläisiä. Ilahduttavaa on se, että Lahden koululaiset olivat noudattaneet Lahden Sotilaspiirin päällikön kutsua ja osallistuivat pitkänä rivistönä ohimarssiin. Illalla oli Upseerikerhon järjestämä vastaanotto, joka jatkui Lahden Kadettiipiirin juhlatanssiaisina.

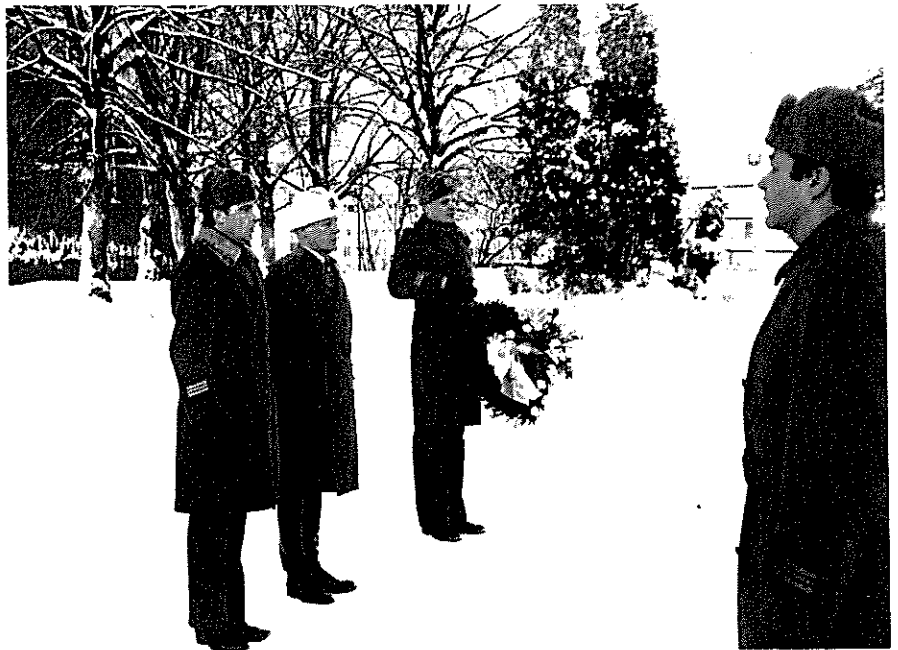
Kaikki Lahden lukioiden ja peruskoulujen yläasteet (yht 18) noudattivat sotilaspiirin päällikön kutsua saapua varuskunnan joukkojen ja maanpuolustusjärjestöjen yhteiseen katselmukseen ja ohimarssiin 6.12.-81.

VUOSIPÄIVÄ LAHDESSA

Lahden Kadettiipiiri järjesti 29.01.-1982 vuosipäivään liittyvän iltajuhlan. Varuskuntasoihtokunnan soittama Ateenalaisten laulu aloitti juhlan ja entinen puheenjohtaja evl A Pärssinen toivotti vieraat tervetulleiksi. Juhlavan illallisen aikana esitti 40 henkinen Lahden Mieskuoro komean ohjelman. Pöytäpuheessaan kenrm K Ruutu muisteli värikäästi kadettiperinteeseen liittyviä tapatumia.

Varuskunnan uusi luutnantti kumosi urheasti terävän lämpimän maidon, jonka jälkeen tanssiaiset aloitettiin vanhoilla tansseilla. Perinteinen Juuan-Ville laulu kajahteli kurkseittain eri sävelillä. Ryhdikkäänä päätöksenä laululle esiintyi seitsemän miehen voimalla juhlapukuinen kadettiryhmä. Kadettiipiirin alueella asuvien kadettien paikallaolo oli omiaan juhlistamaan tilaisuutta. Tästä kuuluu suuri kiitos Kadettikoulun johtajalle.

Tanssiaiset jatkuivat varusmiesorkesterin säestyksellä iloisessa tunnelmassa. Vuosijuhla oli tyylikäs päätös Lahden Kadettiipiirin vireälle toimintavuodelle.

Kadettikunnan vuosipäivänä Lahden Kadettiipiiri laski seppeleen Lahden sankarihaudalle. Seppeleen laskivat kenraalimajuri Juhani Ruutu, Lahden Kadettiipiirin varapuheenjohtaja kapteeni Pentti Lantta ja Lahden Kadettiipiirin sihteeri yliluutnantti Timo Hyvönen.

Kadettikuntaa tervehtien

Suomen Kiinteistöliitto
Suomen Talokeskus Oy

KARJALAN TALON RAVINTOLA

Ilosaari 80100 Joensuu 10 Puh. 973-23 272

- Suosittu kokous- ja tilausravintola - Olemme erikois-
tuneet Karjalaisiin ruokiin.

OY KVARTTO AB

PUREE
PAREMMIN

47400 KAUSALA puh. 951-61 244, 61 784

HJ. JOUSI OY

Box 16

20781 KAARINA

Puh. 921-421 111

LAPPEENRANNAN

LÄMPÖVOIMA OY

Mertaniemi

Lapinlahdenkatu 1 b, 00180 Helsinki 18/01, puh. 90/6944 511

Piippo OY

37500 Lempäälä

Padasjoki, puh. 919-2761

HACKLIN-YHTIÖT

PORI - MÄNTYLUOTO

KULJETUSLIIKE HONKANEN

Amiraalistonkatu 7, 20100 Turku 10
Puh. 921-305 500, 305 522

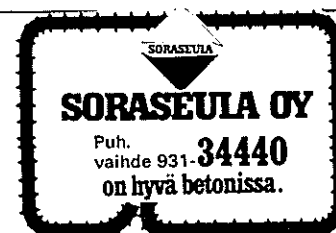
VAMMAS VAMMAS VAMMASKOSKEN TEHDAS

PL 18 38201 VAMMALA
PUH. (932) 43 411
TELEX 22 283 vamas sf

P.O. BOX 18
SF-38201 VAMMALA, FINLAND
TEL. INT. +358 32 43411
TELEX 22 283 vamas sf

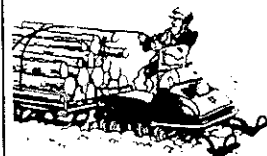
PIETARSAAREN SEUDUN PUHELIN OY

68600 PIETARSAARI Alholmankatu 3

KÖYLIÖN TERÄSTYÖ KY

27710 Köyliö
Puh. 939-545 157

SUOMALAINEN
LYNX ja WINHA
VELSA OY

61300 Kurikka, puh. 964-502 100

96320 Rovaniemi, puh. 991-3661

18. kadettikurssi 45 vuotta

15.5.81 kokoonnuimme iltajuhlaan Kalastajatorpalle. Raffu Bäckmanin lämpimien tervehdyssanojen jälkeen siirryttiin illallispyöydän ääreen. Perinteisten laulujen kavalkadi Teemu Linnalan säestämänä toi mieleen nuoruuden ajat. Jorma Järventaus kurssipuheenvuorossaan käsitteli kadettihenkeä ja sen näyttöä viime sodissa, jotka verottivat veljemme lukua kolmanneksella. Hauska yllätys oli Mirja Haukkalan feministinen runopuhe miehille – ja naisillekin. Ratoisa yhdessäolo jatkui tanssin tahdissa pikkutunneille saakka.

16.5. kävimme 13. kurssin kanssa kunnianosoituksella Hietaniemessä. Läksiäislounas Mestaritalissa päätti kaikin puolin onnistuneen juhlamme.

Heikki Huttunen

23. Merikadettikurssi kolmekymmentävuotias

Juuri joulun alla tuli kuluneeksi kolme vuosikymmentä siitä kun me 23. Merikadettikurssin oppilaat, innokkaat aliluutnantit ja muutamat vänrikit astuimme kunnioitetun opinahjomme turvallisuudesta työntekijöiden arkeen, vastuuseen, kohtaamaan kukin omaa tulevaisuuttamme. Vuodet ovat vierineet, olemme kulkeneet kukin omia teitämme. Kurssimme ehyt toveruus on ajan saatossa heijastunut konkreettisesti säännöllisissä juhlapäivän vietoissamme, merkkipäiväonnitteluissa ja arkisissa kohtauksissa. Aikaetäisyyden kasvaessa olemme voineet kaikki tehdä yhteisen vanhan havainnon: Koulumme antoi meille vahvan perinnön ja hyvän pohjan elämällemme. Siitä kiitos silloisille kouluttajillemme ja koko Merisotakoululle. Juhlapäivänämme meillä oli ilo todeta opinahjomme voimakas kehitys. Jatkukoon Merisotakoulun ”purjehdus” edelleen vahvassa myötäisessä.

Juhlapäiväämme pieni kurssimme vietti jo varsin perinteiseen tapaan. Siihen kuuluivat kunniakäynnit kurssiveljemme Frans Bergholmin ja Eero Rekolan, kadettiväpelimme haudoilla sekä Hietaniemen sankariristillä ja Suomen Marsalkan haudalle. Keskipäivän vietimme kadettiaikaisen joukkueenjohtajamme, opinahjomme nykyisen johtajan kommodori Erik Wihtolin hoivissa ”Kivikaleerissa” ja sen lisärakennuksissa. Paljon oli omista kadettiajoistamme

23. Merikadettikurssi juhlapäivänään kunnianosoituskäynnillä Merisotakoulun sankaritaulujen ääressä. Puhumassa kadettivanhin, komentaja Torsten Granbohm.

muuttunut vahvasti positiiviseen suuntaan, entinen sairaalarakennus ja päärakennusta vastapäätä oleva entinen asuinrakennus olivat kokonaan Merisotakoulun käytössä. Tilavat ja viihtyisät olivat kadettien opiskelu-, asuin- ja oleskelutilat. Uusi planetaario oli myös voi-

makkaan kehityksen symboli. Siitä vain eteenpäin vanha kunnan opinahjomme oli yhteinen kadettivanhimpamme Torsten Granbohmin esittämiin kiitoksiin liittynyt ajatuksemme tämän sisältörikkaan juhlapäivänvaiheemme päättyessä.

Oppilaskuntamme puheenjohtajan

Aimo Pajusen Seija puolisoineen järjestämä viihtyisä vastaanotto pohjusti mielisillä tavalla illalla myöhemmin viettämääme juhlan jatkoa avec. Toverillinen yhdessäolo, mukavat puheet ja tanssikin loivat kauan muistoissa säilyvän tunnelman. Aika tuntui kuluvan aivan liian nopeasti. Iän karttuessa tuntuivat yhteiset kadettiajan kokemukset jat-

kuvasti kirkastuvan ja vahvistavan keskinäisiä siteitämme. Nykyajan kii-reisessä maailmassa tämä on eräs arvokaimpia asioita, lähde, jolta itsekukin voimme ammentaa voimaa arkisiin toimiimme.

Kurssimme 30-vuotisjuhlapäivän tunnelmia vahvensivat paitsi kunnioitettujen kouluttajiemme majuri Rainer Grönhol-

min ja kommodori Erik Wihtolin mukanaolo sekä Sirkka Rekolan ja Heli Bergholmin osallistuminen, yllätysten yllätys Ilpo Tompurin saapuminen Atlantin takaa sekä Jan Klenbergin samaksi päiväksi sattunut yleneminen vara-amiraalin arvoon. Vielä kerran kadettitoverien puolesta onnea.

M L

46. kadettikurssi 20-vuotta

Vuonna 1961 puolustusvoimien ylipäällikkö nimitti Kadettikoulusta valmistuneet upseerit viimeisen kerran värikin virkoihin ylentäen samalla väri-keiksi.

Tapahtuman kunniaksi 46. kadettikurssi vietti valmistumisensa 20-vuotisjuhlaa 24.10.1981.

Perinteiseen sepeleenlaskutilaisu-

teen ja lounasruokailuun Kadettikoululla sekä nykypäivän kadettikoulutukseen tutustui Kadettikoulun johtajan opastuksella 38 kurssilaista vaimoineen. Iltajuhlaa vietettiin menneitä muistellen Kattajanokan Kasinolla.

Seuraavan kerran kurssi kokoontuu 25-vuotisjuhlan merkeissä vuonna 1986.

JÄRVENPÄÄN LUKKO OY

Sibeliuksenk. 4
Järvenpää
puh. 2911 295
Tuusulantie 2 Kerava
puh. 2941 919

JUUAN APTEEKKI

83900 JUUKA

PAIMION VESI JA LÄMPÖ

21530 Paimio
Puh. (921) 732 249

HAAPANIEMEN SAHA OY

Puh. 946-22 555
VIITASAARI

SUOMEN TURKISTEHDAS OY

Turkistie 3
13210 Hämeenlinna 21
Puh. 917-23 154

helkama-kaapeli

Suomen
KONELIIKE HELKAMA OY

Vattuniemenkatu 27, 00210 Helsinki 21, Finland

FINNISH CHEMICALS OY

32740 Äetsä, puh. 923-33 231, telex 22143
54100 Joutseno, puh. 953-35 431

Oy Kalamiehet Ab — Kalatukkuhalli

00500 Helsinki 50. Puh. 716 699

ROVAKAIRAN SÄHKÖ OY

Veitikantie 6
96100 Rovaniemi 10
Puh. 991-15 771

Suomen Kirkon Seurakuntatoiminnan Keskusliitto SKSK

Vuorikatu 22 00100 Helsinki 10
Puh. 177 334

FINN
karelia
VIRKE OY
16301 ORIMATTILA · FINLAND

AUTOLASIE
TUKKULIIKE
**TUULILASI-
MYYNТИ** RAIMO
RAPELI OY

Juvan
teollisuusku. 25 C
02920 Espoo 92
puh. 844 144

PARKANON JALKINE OY

39700 Parkano Puh. 933-1201
TUNNETTU MIESTEN KENKIEN
VALMISTAJA

MUNKKISET OY

Luhtajoki ● Puh. 8795 341
LAAJENNETUIN TUOTEVALIKOIMIN

AB OSTROBOTNIA STEVEDORE OY

Hovioikeudenpuistikko 13
65100 Vaasa 10, Puh. 961-114 392

Arinatie 6,
01510 Vantaa 51
Puh. 90-826 366

Mitä evp luki jouluviikolla

**Martti Sinerma:
Adolf Ehrnrooth
sodan ja rauhan
näyttämöllä
WSOY 456 sivua**

Aatelismies ja sukuperinteiden vaalija, intomielinen Isänmaan mies, kadettikuopus, rakuunapuseeri ja olympiaratsastaja, sotaurho, Siiranmäen ja Äyräpään sankari, Marskin ritari, kaunopuhuja ja kouluttaja, malliaviomies, metsästäjä ja luonnon ystävä, "Kolmen kissan kenraali", — was willst du noch mehr? Kas, siinä aiheita, joiden paneminen järjestykseen ja muistelmakirjaksi on jo sekini homma sinänsä. Sanottakoon kuitenkin heti alkuun, että everstiluutnantti Sinerma on selvinnyt urakastaan puhtain aseina ja kiiltävin kannuksin.

Arvaan, että suhtautuminen tämän teoksen sankariin saattaa olla ennakoita hieman erilainen, riippuen siitä, tunsiko miehen jo nuoruusvuosilta vaiko sodan ajalta tai sitten ei ollenkaan. Lopputuloksesta tuskin kuitenkaan ei voitane olla eri mieltä: "Hans hela värld var ärans fält/där stod han glad, var han sig stält/i eld, i blod, i frost, i svält..." Tai kadettikielellä sanoen: "Constantem decorat honor".

Allekirjoittaneen ja A. E:n ensi tapaaminen ajoittui kesään 1920, jolloin helsinkiläisnuorukainen oli tutustumassa suomenkieleen lapsuuteni maisemilla Savon sydänmaalla. Kalasteltiin ja sammutettiin yhdessä muuan tulipalokin, mutta yhteisenä paloi rinnassa sammumaton sukuperintö, into "teit" isäin astumaan". Ei siis ihme, että olen lukenut tämän kirjan aivan erikoisella hartaudella ja kiinnostuneena aina detaljeja myöten. Niistä muutama laitamerkintä.

Tuohon tapaamiseemme koulupöydä kina Rautalammilli mennäkseni, niin kyllä siellä puhuttiin muutakin kuin pelkkää suomea, mitä M. S. tietenkään ei voinut arvata. Mm kuulin Aatun puhuvan äitini kanssa — paitsi ruotsia — myös ranskaa. Roschierien koti, missä A. E. tuolloin asusti, oli myös kaikkea muuta kuin maalaistalo; se oli koko pitäjän kulttuurielämän keskus, missä maankuulut runoilijat ja säveltäjät ja ulkomaidenkin taiteilijat vierailivat. (Ehrnroothien kahdesta o:sta johdannaisena sain minäkin kirjassa sukunimeeni ylimääräisen o:n, mistä en suinkaan ole pahoillani!)

Sinerma on saanut tyyliinsä sujuvuutta. Erikoisesti kiinnyn lukuhiin Pa-

luu Lappeenrantaan ja Mannerheimin vieraana, mutta kyllähän kirja on toki kiinnostava kautta linjan. Mm se käy jopa johtamistaidon oppikirjasta. Karttaa ehkä olisi kaivannut, kun nuo sotapahtumat oli noinkin tarkkaan dokumentäärisesti kerrottu. Siiranmäen sitkeästä puolustamisesta ja kelpo komentajan katkeruudesta miestensä unohtamisen suhteen kerrottaessa tulivat mieleeni 50 vuotta sitten suomentamani Jarl Hemmerin runosäkeet "Unohdetun jälkijoukon laulusta":

"— Jätit meidät, oi Suomi, niin unohtaan;

olet joutunut uusille teille.

Mut ei kerjätä palkkaa, — kas, koh-

talosesta

jo on tuskina maksanut meille.

Toki muistamme äänesi värähtelyt,

avunhuutosi silmät veessä...

Olit rampa ja kuumeessa niinkuin me nyt

ja me syöksyimme tykkien eessä".

Vielä muutama sitaatti kenraali A. E:n painotetuista lausumista: "Puolustustahdon puuttuessa ovat aseet ilman arvoa". — "Jos kesällä 1944 nykyiset sotaveteraanit olisivat lakkoilleet, niin tämän päivän Suomessa ei lakkoja olisi". — "Me emme hävinneet kumpaakaan sotaa. Hän, joka ajatteli 'Suur-Suomea', Vienan ja Aunuksen liittämistä, hävisi sodat". — "Poliittikojen päätehtävänä on katsoa, että heidät valitaan uudelleen ja että he pysyvät pinnalla". Ja vielä: — "Hyvinvointi ei saa nousta päähän. Se, joka ostaa kaiken mitä haluaa, joutuu joskus myymään kaiken minkä omistaa. — Tulevaisuutta silmällä pitäen olisi korkea aika panna jarrut päälle". Vieläpä luvalla sanoen — kolmella Aatun ärrällä korostaen. — Kiitos kirjasta!

**Mauri Sariola:
Jälleenrakennettu
maa
Gummerus 263 sivua**

Kaksi romaania vuodessa, parhaina kolme, sellainen on Sariolan tuotannon tuttu tahti. Ja tutulta tuntuu myös tyyli — samoine miehelle tyyppillisine tehokeinoineen. Yksi niistä on vierasperäisillä sanoilla keikaroiminen, mikä vaikuttaa ristiriitaiselta, kun kirjailija muuten suorastaan pursuaa rehevää kansanomaisuutta sananparsineen, kaskuiluineen. Nytkään ei lukija ehdi kuin sivulle 6, kun jo törmää resignaatioon.

Ambivalentti tuleekin sitten vastaan vasta sivulla 73 ja eksklusiiviseen ehdittään tutustua kun ollaan jo loppupuoliskolla. Niin että tässä suhteessa on kriittikki otettu varteen.

Hieman hidasta jähkailuaahan näkyy tuollaisen jäämiverisen humuuekan kasvattaminen täysmittaiseksi kansalaiseksi olevan, vaikka alkuvuosien karriööri sujuikin tavanomaista nopeemmin. Mutta töppäilehän se fiksumpikin mies, siinä tekijä on aivan oikeassa. Ja kirjan sattuvimpia sanontoja onkin, että onko yleensä kukaan "niin pirun hullu kuin mies nuoruudessaan".

Tässä trilogiansa kolmannessa osassa M. S. kuvailee sotienjälkeistä Sotevan aikaa 1940-luvun toisella puoliskolla ja sen hän tekee tunnustusta-ansaitsevalla tavalla. Olihan se sellainen historiamme jatkovaihe, jolloin mahdoton todella tehtiin mahdolliseksi — ja jatkoksi kaiken päälle järjestettiin vielä olympiahistorian parhaat kisat. — Teos täydentää sarjan, jonka edelliset romaanit muistamme nimillä Talvisodan vänrikki ja Jatkosodan kapteeni. Ehjä kokonaisuus.

Reino Hirviseppä

**Taisto Huuskonen
TERÄSMYRSKYSSÄ
WSOY**

Myyntimenestykseen yltäneen "Laps' Suomen" kirjan tekijä Taisto Huuskonen on omaelämäkerrallisen tuotteen jälkeen lähtenyt sotaromaanin tielle, missä omat kokemukset lienevät osallisina. Eikä jälki ole mitenkään huonoa. Pääinvastoin Teräsmyrskyä voidaan pitää mielenkiintoisena lukuromaanina, missä Tuntemattoman tapaan liikutaan sammakkoperspektiivissä. Muutenkin Huuskonen on saanut henkilökuvauksissaan voimakkaasti vaikutteita Linnalta.

Paikannimet puuttuvat lähes tyystin kirjailijan kerronnasta, mitä voitaneen pitää eräänlaisena tyylikeinona. Raja-joki mainitaan, mutta Vuoksesta vain puhutaan "virrasta selän takana" tai "Tuonelan jokena". Silti paikka on selvästi tunnistettavissa. Samoin käy Äyräpään-Vuosalmen maaston sekä komentajista mm. Adolf Ehrnroothin osalta. Viime mainittu kuvataan — eversti Peronkoskena — täydelliseksi öykkäriksi ja miestensä vihaamaksi. Romaani on tietysti romaani, eikä sen henkilöitä pidä yhdistää todelliseen elämään, mutta jotenkin tällaiset kohdat hämmäntävät muuten taidokasta teosta.

Sodan hiestä ja verestä Teräsmyrsky on oiva oppitunti. Sitä ei voi sanoa sodan ihannoimiseksi, joskaan sen hirvittävyydellä ei myöskään elämöidä.

MSi

Tuomo Polvinen
JALTASTA PARIISIIN
RAUHAAN
Suomi kansainvälisessä
politiikassa 3
WSOY

Vuonna 1964 ilmestyi Tuomo Polvisen tutkimus "Suomi suurvaltojen poli-

tiikassa 1941-44", mitä pidettiin aikanaan erinomaisena ja perustavanlaatuisena Suomen tuolloisten ongelmien selvityksenä. Kun aineistoa toisen maailmansodan tapahtumista ilmestyi sen jälkeen runsaasti eri puolilla maailmaa, Polvinen jatkoi tutkimuksiaan, mitkä nyt ovat ilmestyneet kolmena niteenä: "Barbarossasta Teheraniin" (vuodet 1941-43), "Teheranista Jaltaan" (vuosi 1944) ja nyt "Jaltasta Pariisiin" (vuodet 1945-47). Teossarjaa voidaan pitää suomalaisen poliittisen historian kulmakivenä.

Jaltasta Pariisiin rauhaan kuvailee

maailmanpoliittisia tapahtumia vuoden 1945 helmikuussa Jaltassa järjestetystä konferenssista Pariisissa vuonna 1947 solmittuun rauhansopimukseen saakka. Kuivakiskoista luettavaahan kirja on, mutta tuskinpa vankasti asiakirja-ym lähteisiin perustuvaa tietoa kovin letkeästi voidaan panna paperille, ilman että tekstin luotettavuus jo kohta alkaa kärsiä.

Historiantutkijoille ja siitä muuten vain kiinnostuneille suositeltavaa ja osin tarpeellistakin luettavaa.

KKnen

Arkkitehtitoimisto

EERO A. KAJAVA

Nordenskjöldinkatu 6 A 1
00250 Helsinki 25
Puh. 90-409 148

Sähköinsinööritoimisto

MAURI KETOLA KY

Kaarretie 13-15 C 90500 Oulu 50
Puh. 981-342 911

Insinööritoimisto

VEIKKO MALMI KY

Hiihtomäentie 39 B 5
00800 HELSINKI 80
Puh. 90-782 191

SKOL RY:n jäsen

INSINÖÖRITOIMISTO

KONSULTTIKOLMIO OY

Larin Kyöstin tie 6 HELSINKI 65
Puh. 90-722 088

Rakennesuunnittelu
Rakennuttamispalvelu

RAKENNUSINSINÖÖRITOIMISTO

KONTIO JA ANTTILA

Teiskontie 24 F
33540 Tampere 54
Puh. 931-611 820

— Sähkösuunnittelua —

**INSINÖÖRITOIMISTO
MAUNO AHONEN OY**

Konalantie 7 C 00370 Helsinki 37
Puh. 90-554 451

Insinööritoimisto

MIKKO VAHANEN KY

Mechelininkatu 10 A 00100 Helsinki 10
Puh. 90-440 341

**Sähköinsinööritoimisto
Kallioinen & Oikkonen Ky**

Kauppalank. 23 Kouvola
Puh. 951-22 405

-huoltamo

Lauri Juntunen Ky

88600 SOTKAMO puh. 986-60641

Tervetuloa hyvän palvelun asemalle

VIERUMÄEN TEOLLISUUS OY

19110 VIERUMÄKI Puh. 910-87751
Telex 16303 VTOY SF

Liimapuukannatteita — Lujuusleimattua
rakennepuutavaraa — Pylväitä ja tukipaaluja

**NORD —
ENGINEERING OY**

Mäntytie 13 C 00270 HELSINKI 27
Puh. 90-410200

T:MI POREX

Teknokemiallinen tehdas
Nokiantie 2 00510 HELSINKI 51
Puh. 90-738741

Erikoisvalmisteiset pesuaineet puolustusvoimille, ym.
suurkuluttajille.
Taloudellinen ratkaisu — Taattu tulos

ITSE ASIASTA

Ylennetty everstiksi

Koskimaa Matti Pellervo	40.k.	6.12.1981
Aatolainen Jaakko Juhani	42.k.	1. 1.1982
Karvinen Eero Antero	42.k.	1. 1.1982
Usva Jorma Kalevi	42.k.	1. 1.1982
Maunula Yrjö Antero	42.k.	1. 2.1982

Ylennetty everstiluutnantiksi

Poikonen Veikko Elias	40.k.	6.12.1981
Ilmola Ilkka Kullervo	48.k.	1. 1.1982
Knuutila Jukka Sakari	32.mek.	1. 1.1982
Nepponen Olli Eerik	47.k.	1. 1.1982
Salo Matti Tapio	46.k.	1. 1.1982
Vilen Heikki Holger	48.k.	1. 1.1982
Kausto Juha Heikki Ilmari	48.k.	1. 2.1982
Mäki Taisto Kalevi	47.k.	1. 2.1982
Tiainen Martti Olavi	41.k.	1. 2.1982

Ylennetty majuriksi

Ericsson Martti August	49.k.	6.12.1981
Kokko Unto Kalevi	51.k.	6.12.1981
Laaksonen Pekka Jyrki Juhani	42.k.	6.12.1981
Pitkänen Pertti Kalervo	46.k.	6.12.1981
Rastas Raimo Tapio	53.k.	6.12.1981
Eskelinen Erkki Toivo	52.k.	1. 1.1982
Hossi Martti Tapio	51.k.	1. 1.1982
Kokkonen Vesa Juhani	52.k.	1. 1.1982
Pikkukangas Heino Kalevi	51.k.	1. 1.1982
Pohjanheimo Kari Kauko	52.k.	1. 1.1982
Räihä Eino Juhani	52.k.	1. 1.1982
Hietala Reijo Juhani	49.k.	1. 2.1982
Hintsala Pentti Aulis	49.k.	1. 2.1982
Peltonen Lauri Erkki Juhani	51.k.	1. 2.1982
Rautamaa Erkki Kaarlo	49.k.	1. 2.1982
Roiha Esa Jaakko Ilmari	49.k.	1. 2.1982
Vihriälä Rauno Kullervo	51.k.	1. 2.1982

Ylennetty komentajakapteeniksi

Österlund Bo Ragnar	38.mek.	6.12.1981
---------------------	---------	-----------

Ylennetty kapteeniksi

Haikonen Raimo Tapani	58.k.	6.12.1981
Keskinen Vesa Sakari	58.k.	6.12.1981
Latva-Punkkila Pekka Erkki	58.k.	6.12.1981
Lehto Veli Pekka	58.k.	6.12.1981
Oksanen Jaakko Taneli	58.k.	6.12.1981
Tervonen Jarmo Juhani	58.k.	6.12.1981
Ali-Huokuna Heikki Martti	58.k.	1. 1.1982
Hietanen Matti Juhani	58.k.	1. 1.1982
Laapotti Esko Tapani	59.k.	1. 1.1982
Lahtela Heikki Juhani	58.k.	1. 1.1982
Parviainen Olli Johannes	58.k.	1. 1.1982
Pihl Esko Olavi	58.k.	1. 1.1982
Sovelius Mikko Veli	58.k.	1. 1.1982
Haavisto Matti Antero	58.k.	1. 2.1982
Janka Aarno Esko Ilmari	58.k.	1. 2.1982
Kokko Pentti Juhani	58.k.	1. 2.1982
Laiho Ilpo Aarni Juhani	58.k.	1. 2.1982
Nieminen Mauri Jorma Kalevi	58.k.	1. 2.1982
Reponen Reijo Juhani	58.k.	1. 2.1982
Sinisalo Jouko Kalervo	58.k.	1. 2.1982
Tarvajärvi Atte Heikki	58.k.	1. 2.1982
Tynys Ilkka Tapani	58.k.	1. 2.1982
Viitamäki Jouko Juhani	58.k.	1. 2.1982

Myönnetty ero

Evl Lohi Eero Olavi	33.k.	1. 2.1982
Evl Laakso Kauko Aleksanteri	42.k.	1. 3.1982
Evl Tupala Kaarlo Olavi	41.k.	1. 6.1982
Maj Kojo Paavo Juhani	41.k.	1. 1.1982
Maj Kuosa Tauno Antero	47.k.	1. 1.1982
Maj Nurmela Matti Olavi	49.k.	1. 2.1982
Maj Nurminen Pertti Uolevi	50.k.	1. 2.1982
Maj Turunen Otto Samuli	48.k.	1. 3.1982
Maj Banerjee Erkki Kumar	49.k.	1. 4.1982
Maj Lareva Pentti Juhani	41.k.	1. 4.1982
Kapt Kannaste Matti Olavi	57.k.	1. 1.1982
Kapt Virta Kalervo Veikko	46.k.	1. 3.1982
Ylii Syrjälä Jari Erik Untamo	62.k.	1. 1.1982

KORJAUS: Kylkiraudan n:o 2/81 2. Rt-kurssin kuvantekstissä on yliluutnantti Eino Huuskonen mainittu aliluutnantiksi. Toimitus valittaa virhettä.

Tuletko Lappiin?
Matkan varrella Kittilän keskustassa OSTO-PAIKKA SINULLE, JOKA HALUAT

- ... poronlihaa suolapalaksi
- ... lohta leivän päälle
- ... hilloja herkutteluun
- ... matkamuistoja kotiinvietäväksi

TULE VAIKKA KATSOMAAN!

K HALI KARPPINEN
KITTILÄ PUH. 12036

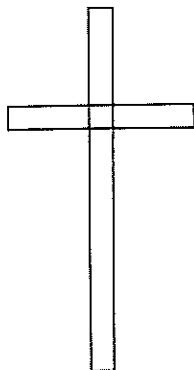
Suomalainen liima suomalaisessa puussa ja pitävästi kotiinpäin

P

E PRIHA OY

HAMINA
Myynti: puh. 952-44000 tai telex 5425 priha sf

IN MEMORIAM

Majuri
Nilsson
Åke Valdemar
s 22.6.1920
k 12.9.1981
Kad N:o 2540
26. Kurssi

Everstiluutnantti
Sundblad
Alfons Alexander
s 17. 6.1903
k 9.11.1981
Kad N:o 453
8. Kurssi

Komentajakapteeni
Wrede
Wilhelm Otto Kasper
s 18.1.1900
k 27.9.1981
Kad N:o 12
1. Merikurssi

Everstiluutnantti
Nikunen
Leo Johannes
s 8. 3.1906
k 11.11.1981
Kad N:o 563
10. Kurssi

Majuri
Kerke
Erik Valdemar
s 21. 1.1913
k 11.12.1981
Kad N:o 1307
18. Kurssi

Eversti
Boldt
Johan Lauri Daniel
s 21.11.1910
k 18. 1:1982
Kad N:o 1791
24. Kurssi

KAUNIISTI TEKSTATTUJA

- ONNITTELUADRESSEJA
- SURUADRESSEJA

vapaaehtoisen maanpuolustustyön tukemiseksi

MAANPUOLUSTUKSEN TUKI R.Y.

Vaihde 440471
P. Hesperiankatu 15 A
00260 HELSINKI 26

HYVÄ aivan Helsingin keskustassa

Kun haluat runsain mitoin valinnanvaraa ja tuotteita, joiden laadusta ei ole tingitty, tule Sokokseen.

Kaiken minkä tarvitset pukeutumiseen, sisustamiseen, vapaa-aikaan, kotisi ja itsesi kaunistamiseen, sen saat Sokoksesta.

 SOKOS

Marli

Ime janoosi TRIP